

ENDRÉDI Kis Újság

Endrédi Kis Újság 2020. december XXI/2. szám Balatonendréd Község Képviselő-testületének lapja

**BALATONENDRÉD KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA, KÉPVISELŐ-TESTÜLETE ÉS MINDEN
DOLGOZÓJA ÁLDOTT KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS SIKEREKBEN, EGÉSZSÉGBEN GAZDAG ÚJ
ESZTENDŐT KÍVÁN A FALU MINDEN LAKÓJÁNAK!**

**Lendvay Hedvig:
Karácsonyi utazás**

Szent Karácsony éjszakán,
Előáll az égi szán,
Arany talpa, gyémánt rúdja,
Jézus indul földi útra.

Földi útra, messze útra,
Csengős bárány húzza, húzza.
Ezüst csengőt meg-megrázza,
Apró léptét szaporázza.

Hegyre föl és völgybe le,
Száz kis angyal száll vele.
Agyal kocsis ült a bakra,
Ostorkáját pattogatja...

Elöl száll a fulajtárja,
Vigan zeng a trombitája.
Ahol járnak csillag lehull,
Minden ember földre borul.

Amerre lép csengős bárány,
Hidat ível szép szivárvány.
Minden házat sorba járnak,
Mindent tudnak, mindent
látanak,
Mindenkire rátalálnak.

Nem nézik az ajtó nyitját,
Jézus fáját beállítják.
És a végén minden ágnak
Meggyújtják a kis gyertyákat.

Tesznek alá sok játékot,
Jézus küldte ajándékot,
Puska, csákó, baba, labda,
Örül is ám aki kapja!

Gyertya lángja libben-lobban,
Száz gyerek láb táncra dobban,
Jézus küldte, angyal hozta,
Jaj de szép a karácsonyfa.

Harang hangja száll a mennyből,
Bari nyakán csengő csendül,
Szánkó rúdját az angyalkák
Visszafelé fordították.

Egyre halkabb egyre messzebb
Mennyrországba megérkeztek,
Üres szánkót helyre tolják,
Csengős bárányt csutakolják.

Fáradt szárnyuk összehajtják,
Kicsi Jézust elringatják,
Alma édes, alma mély,
Szent karácsony éjjelén.

IDŐSEK NAPI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Balatonendrédi Szépkorúak!

Az ember élete során nagyon sok mindent megér. Jót, rosszat. A mostani vírushelyzet mindannyiunk számára egy új helyzetet teremtett, átrendezte az életünket. Családi, rokon és baráti kapcsolatokat korlátoz. Az egész településünk életét átrendezte. Nincsenek közös találkozási lehetőségeink, így az ünnepeket is másként fogjuk megélni. A szokásos idősök napi rendezvényünk is elmarad, helyette az újság hasábjain keresztül köszöntöm Önöket. Nagyon készültünk az év végi rendezvényeinkre, de sajnos az élet közbeszólt. Most arra kell koncentrálnunk, hogy a lehető legkisebb veszteséggel átvészeljük ezt a rendkívül nehéz időszakot.

A képviselő-testület döntése értelmében minden olyan juttatást kézbesítünk Önöknek, ami eddig is megvolt karácsony előtt. Szándékaink szerint a Balatonföldvári Kistérségi Televízió keresztül köszöntjük december hónapban a település időskorú lakóit és a jubiláló házaspárokat. Az elkövetkezendő időben, amellett, hogy vigyáznunk kell az idős korosztályra, nagy szükségünk lesz a tapasztalatukra, életbölcösségükre. Kérem, segítsenek abban, hogy a rendeleteket, szabályokat betartsuk. A családtagok is azon legyenek, hogy minél előbb túl legyünk a veszélyhelyzeten.

Engedjék meg, hogy ezúton köszöntsem községünk legidősebb lakóit:

Legidősebb női lakóját: Szalai Károlyné (1922.11.24.)

Legidősebb férfi lakóját: Nagy Ferenc (1932.04.15.)

További boldog életet kívánunk nekik.

Köszöntöm egyben azokat a házaspárokat, akik idén 50 éve tett ígéretüket a mai napig betartották.

Pacs István - Hosszú Margit 1970 .05.16.

Kolumbán Imre Gergely - Nagy Éva 1970.05. 23.

Balogh István - Karé Irén 1970. 10.14.

Jó egészséget és hosszú boldog életet kívánunk nekik szeretteik körében.

Végül kívánok a képviselő-testület és a magam nevében áldott karácsonyt és egy sokkal gondtalanabb boldog új évet, abban a reményben, hogy 2021-ben minden rendezvényünkön találkozhatunk és a találkozáskor nem a félelem lesz az úr, hanem az öröm, hogy láthatjuk egymást.

Balatonendréd, 2020. karácsony havában:
Késmárki Tibor polgármester

Zagy Gáborné

Legyetek türelmesek

Legyetek türelmesek hozzám, ha majd elfelejtek már dolgokat,
ha próbálom idézni, de nem megy,
a feledésbe merült, fehér foltokat.

Legyetek türelmesek hozzám, ha majd beszélek, s elakad a szavam,
ha a mondat közepén újakezdem,
vagy ha ismétlem önmagam.

Legyetek türelmesek hozzám, ha majd nehézkesen, lassan mozdulok,
ha riasztanak az akadályok,
és sokszor visszafordulok.

Legyetek türelmesek hozzám, ha majd túl sokat panaszkodok,
ha nem értek egyet azzal,
amit mondanak az orvosok.

Legyetek türelmesek hozzám, ha majd szenilis leszek és gyerekes,
ha az öregkori hanyatlás
nem lesz hozzám éppen kegyes.

Legyetek türelmesek hozzám, ha majd gyenge leszek, ápolásra szorulok,
akkor is, ha rigolyásnak,
fárasztónak bizonyulok.

Legyetek türelmesek hozzám, ha már nem boldogulok egymagam,
ne engedjétek el öreg kezem,
legyen akármilyen haszontalan.

Legyetek türelmesek hozzám,
érezzem, nem vagyok egyedül,
érezzem, hogy becsülnek, szeretnek,
hogy nem éltem értelmetlenül...

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

A képviselő-testület 2020. június havi üléséről

A Képviselő-testület elfogadta a település közrendjéről és közbiztonságáról szóló a városi rendőrkapitányság által készített beszámolót.

A képviselő-testület elfogadta a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló beszámolót.

A képviselő-testület elfogadta a Kőröshegyi Közös Önkormányzati Hivatal 2019. évi költségvetésének teljesítéséről szóló beszámolóját

A képviselő-testület elfogadta az önkormányzat 2019. évi gazdálkodásának zárszámadásáról és a pénzmaradvány jóváhagyásáról szóló rendeletét.

A képviselő-testület elfogadta a 2019. évi belső ellenőrzéséről készült jelentést.

A képviselő-testülete elfogadta a könyvvizsgálói jelentést.

A képviselő-testülete elfogadta a Kőröshegyi Közös Önkormányzati Hivatal 2019. évi munkájáról szóló beszámolóját.

A képviselő-testülete elfogadta az önkormányzat 2020-2024 évekre vonatkozó gazdasági programját.

A képviselő-testülete elfogadta DRV Zrt. beszámolóját a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségéről és költségelszámolásáról.

A képviselő-testülete elfogadta a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtárnak a 2019. évben településen végzett munkájáról szóló beszámolóját.

A képviselő-testület döntött a Balatonendréd Ke-rekerdő Óvoda nyári zárvatartásáról.

A képviselő-testület 2020. július havi üléseiről

A Képviselő-testület döntött a Balatonendréd, Tán-csics utca felújítására pályázat benyújtásáról.

A képviselő-testület 2020. szeptember havi üléséről

A Képviselő-testület döntött a szennyvízhálózatra vonatkozó 2021-2035 évekre vonatkozóan a Gördülő Fejlesztési Tervről.

A Képviselő-testület elfogadta a Balatonendréd Ke-rekerdő Óvoda 2020/2021. nevelési évre vonatkozó

munkatervét és a 2019/2020. nevelési évre vonatkozó beszámolóját.

A képviselő-testület döntött elfogadta a Kőröshegyi Közös Önkormányzati Hivatal 2020. I. félévi költségvetésének teljesítéséről szóló beszámolóját, és a költségvetés módosításáról is döntött.

A képviselő-testület elfogadta az Önkormányzat 2020. I. félévi gazdálkodásáról szóló beszámolóját és az Önkormányzat 2020. évi költségvetésének módosításáról is döntött.

A képviselő-testület javaslatot tett az iskolai körzet-határról, mely szerint a balatonendréd gyermekek kötelező felvételt biztosító oktatási intézménye továbbra is a Balatonendréd Általános Iskola legyen.

A képviselő-testület döntött az óvodás és iskoláskorú gyermekek tanévkezdési támogatásáról.

A képviselő-testület 2020. október havi üléséről

A képviselő-testület döntött Balatonendréd község Településszerkezeti Tervének elfogadásáról.

A képviselő-testület döntött a Somogy Megyei Kormányhivatalnak a településkép védelmi rendeletre vonatkozó törvényességi felhívásáról.

A képviselő-testület elfogadta a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 17/2013. (XII.23.) számú önkormányzati rendelet módosításáról szóló rendeletét.

A képviselő-testület elfogadta Balatonendréd Község Önkormányzat Képviselő-testületének az avar komposztálásáról és a kerti hulladék égetéséről szóló 11/2012. (IV.25.) önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló rendeletét.

Ennek értelmében 2021. január 1. napjától a település közigazgatási területén tilos a nyílt téri égetés.

A képviselő-testület döntött az időskorúak támogatásáról, melynek összege 2020. évben is 3.000,-Ft lesz.

Tisztelt Balatonendrédi ingatlan tulajdonosok !

Tekintettel arra, hogy a köztudatba általánosan nem került be, ismételten szólni szükséges a településen folytatott építési tevékenységekről szóló szabályokról.

A Képviselő-testület 2019. május havi ülésén fogadta el a településkép védelméről szóló 8/2019. (V.29.) számú önkormányzati rendeletét, mely 2019. július 1. napjától hatályos.

E rendelet a helyi építési szabályzatról szóló rendelet mellett előírja a településen az egyes építési tevékenységek végzésének feltételeit. A rendelet teljes szövege az önkormányzat honlapján megtalálható.

A rendelet meghatározza az épületek anyaghasználatát, a homlokzat és tetőhéjazat anyagát, színezését, az előkert méretét, a tető hajlásszögét, a melléképület elhelyezését, a kerítés magasságát és áttörtségének százalékos mértékét, műszaki berendezések elhelyezését.

A rendelet szabályai alapján az utcai kerítés legfeljebb 1,5 méter magas, és legalább 40 %-ban áttört lehet.

A közmű- és klímaberendezés kültéri egységei az épületek homlokzatán látható módon nem helyezhető el. Utcai tetőfelületen nem helyezhető el napelem, napkollektor.

Az építtető kérelmére az önkormányzat főépítésze (Kadlicskó Krisztián) kérésre a településképi követelményekről tájékoztatást ad, szakmai konzultációt biz-

tosít. Szakmai konzultáció épület építése, bővítése, épület tömeg megváltoztatása, meglévő épület utcai homlokzatának megváltoztatása (átalakítás, nyílászáró csere, színezés) esetén kezdeményezhető.

Kötelező a szakmai konzultáció új épület építése, meglévő épület utcai homlokzatának, tetőjének megváltoztatása, kerítés építése reklám elhelyezése.

Aki a településképi rendeletben foglaltaktól eltérően, a bejelentési dokumentációban foglaltaktól eltérően, vagy polgármester tiltása ellenére folytat jogsértő tevékenységet településképi kötelezési eljárás lefolytatását kell elrendelni.

A településképi kötelezésben foglalt határidő lejártát követően 20.000 Ft-tól, 200.000,-Ft-ig terjedő településképi bírság szabható ki, mely a teljesítés elmaradása esetén akár többször is ismételten kiszabható, továbbá az engedély, bejelentés nélkül vagy attól eltérően megépült építmény bontására is sor kerülhet.

Kérjük a Tisztelt lakosságot, hogy az építési tevékenység megkezdése előtt vegyék igénybe a település főépítész által biztosított konzultációt és szakmai tanácsadást, továbbá építési tevékenységet az építési jogszabályoknak és a bejelentési dokumentumoknak megfelelően személyekkel szemben eljárást kell indítanunk.

ADATSZOLGÁLTATÁS

2019. év végén elhunytak (nem szerepeltek az Endrédi Kis Újságban 2019. évben):

Horváth József

Szabó István

Balogh Ferenc

Kránitz Istvánné

Schlett Jánosné

2020. évben elhunytak:

Bognár Jánosné
Fürtön Józsefné
Kohl Károly
Dáhmer Hendrik
Szobonya István
Korcsok Ferencné
Kovács József
Takács József
Szalai Imre
Viant Györgyné
Scholcz Adolf
Verbovszki Imréné
Késmárki István
Farkas Ferenc
Horváth József
Bóna Imre

2019. év végén születettek (nem szerepeltek az Endrédi Kis Újságban 2019. évben):

Szűcs Zoltán (2019. december 30.)

2020. évben születettek:

Boda Letícia (2020. április 6.)

Sier Dorián Alex (2020. június 24.)

Kőrösi Anna Anita (2020. július 24.)

Dobos Bence (2020. október 27.)

2019. év végén kötött házasság (nem szerepeltek az Endrédi Kis Újságban 2019. évben):

Kolumbán Norbert	Holczbauer Renáta	2019. december 23.
------------------	-------------------	--------------------

2020. évben kötött házasságot:

Boda Dániel	Hajdu Zsuzsanna	2020. március 2.
dr. Bartha Balázs	dr. Toma Zsófia Kata	2020. március 7.
Kőrösi Zoltán	Marczinek Regina	2020. április 6.
Furján Szabolcs	Sier Rózsa	2020. október 17.
Kelemen Ádám Zsolt	Kovács Zsófia	2020. november 7.

Tájékoztatás avar és kerti hulladék égetés tilalmáról
Tisztelt Lakosság!

Az Országgyűlés a 2020. évi LI. törvénnyel módosította a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényt (továbbiakban: Kvt.). Ennek következtében 2021. január 1. napjától megszűnik a települési önkormányzat azon hatásköre, hogy az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozóan önkormányzati rendeletben szabályokat állapítson meg. Ezért a képviselő-testület az avar és kerti hulladék égetéséről szóló önkormányzati rendeletét 2020. december 31. napjával hatályon kívül helyezi. Ebből következően **a település teljes közigazgatási területén 2021. január 1. napjától általános jelleggel tilos az égetés.** Kérem, a fenti szabályok betartását.

ISKOLAI HÍREK

Iskolánk 8. osztályos tanulója **Borsodi Bálint** részt vett a Less Nándor Országos Földrajzversenyen, ahol második helyezést ért el. Felkészítő tanára: Somogyi Tímea.

XXVII. LESS NÁNDOR ORSZÁGOS
FÖLDRAJZVERSENY

I/B. KATEGÓRIA

BORSODI BÁLINT

Balatonendrédi Általános Iskola, Balatonendréd

2-3.

helyezést ért el

Felkészítő tanára: Somogyi Tímea

Kelt Debrecenben, 2020. március 31-én

Dr. Teperies Károly sk.
zsűrielnök

Az év tanulója 2019/2020

Rajhona Henrietta

Angol házi verseny

A tavalyi tanév során 6 fordulós házi angol versenysorozatot indítottunk, ahol a tavalyi 7-ik és 8-ik osztályok mérhették össze tudásukat az adott témával kapcsolatban. Diákjaink nagyon izgatottak voltak a versenyfelkészülésre való tevékenység folytán. Az élményszerű oktatás jogosultságát számunkra diákjaink lelkesedése igazolta, ezért ismét elindítottuk a 6 fordulós versenyt a 7-ik osztály részvételével, amit tematikus szókinccsépítésre alapoztunk. Verseny sorozatra való felkészülés és a lebonyolítás során gondoskodtunk a motiváló, inger-gazdag környezetről, megpróbáltunk minél több színes eredeti anyaggal kedvet csinálni a tanuláshoz. A verseny első fordulójában a Halloween, mint aktuális angolszász ünnep témából tematikusan készültünk fel. A verseny lebonyolítása során 2 illetve 3 fős csapatokban az iskola eszköztárához tartozó tabletek segítségével az általunk előre elkészített online játékon mérték össze tudásukat a 7-ik osztályos tanulók. A kahoot.it oldalán elkészített versenyfeladatokban részt vett csapatok eredményeit, hibáit a játék automatikusan elemezte, majd a játék végén a résztvevőket rangsorolta. A versenyfordulók során nyelvi multimédiás tananyagot használunk, mely során megfigyelhető, hogy a tanulók hallási észlelési gyengeségét vizuális memóriájuk kompenzálja. A digitális játék alapú tanulás egyik fontos területe a képességfejlesztés, mely mellett számos pedagógiai, pszichológiai, tanulás-módszertani érvet lehet felsorakoztatni. Az okos eszközök használata növeli a tanulók nyelvtanulási motivációját, jobban koncentrálnak így a feladatra, mint önmagában a pedagógusra, a tanulás személyesebbé válik. A tanulás egyrészt függetlenebbé válik, másrészt több együttműködést, interakciót igényel a tanulóktól. A játékot bármikor elő lehet újra venni, az anyagokat azonnal a tanulók szükségleteihez lehet igazítani. A multimédiát is felhasználva a tanulás változatosabbá, dinamikusabbá válik, mind a négy idegen nyelvi készség fejlesztésére lehetőséget ad, megjeleníthetünk szöveget és képeket, audió és videó klipet. Fontosnak tartjuk, hogy egy mai modern pedagógus képes legyen lépést tartani az új. Z generációhoz tartozó gyerekekkel, akik az új digitális bennszülöttek. Ez azért fontos, mert ők már az információ és kommunikációs technológia (IKT) világában nőnek fel. Bekerülve a hagyományos oktatási rendszerbe, számukra nem érdekfeszítő a papír és a ceruza, inkább az internet és az interaktív játékok kötik le a figyelmüket.

Rendhagyó búcsúzás 2019/2020.

Bázisintézményi cím elnyerése

Iskolánk 2020-ban adott be pályázatot Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye cím elnyerésére. Az Oktatási Hivatal által kiírt pályázaton – a Pedagógiai Oktatási Központ és a bíráló bizottság javaslatai alapján – az Oktatási Hivatal köznevelési elnökhelyettese a rendkívül magas szakmai színvonalú pályamunkák közül a Balatonendrédi Általános Iskolát érdemesnek ítélte Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye cím viselésére.

A bázisintézmény

Olyan megyei, járási, esetleg országos szinten magas presztízsű hagyományokkal rendelkező, infrastruktúrában a feladatellátáshoz megfelelő módon felszerelt, egyedi, más intézmények számára is példaértékű, működésében koherens, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szakmai módszertani, szervezeti kultúrával és innovációval rendelkező, és ezt publikálni, valamint szakmai szolgáltatásként átadni képes intézmény, mely alkalmas adott területen magas színvonalú, hatékony tudásmegosztásra. Olyan intézmény, melyben a jó gyakorlat eredményesen működik mesterpedagógus vagy mesterpedagógus szaktanácsadó, illetve az intézményvezető által kijelölt pedagógus közreműködésével.

Bázisintézményünk jó gyakorlatai, melyet szívesen megosztunk másokkal:

- Hagományörzés: csipkeverés tanítása a Balatonendrédi Általános Iskolában
- Integrált nevelés-oktatás a többségi általános iskola 1-8. évfolyamában
- Digitális kompetencia fejlesztése - Robotika „kicsiben”
- Ember a természetben

Mi is az a jó gyakorlat?

„Jó gyakorlat minden olyan innovációs folyamat, pedagógiai módszer, eszköz együttese, amely több éve szolgálja az intézmény nevelő-oktató munkájának fejlesztését, bizonyíthatóan eredményesen működik az adott intézményben, továbbá, amely hatékonyan és eredményesen adaptálható más intézmények számára is, tehát szolgáltatásként is működőképes. A jó gyakorlat továbbá olyan pedagógiai gyakorlat, amely az intézményben folyó fejlesztő munkát az osztály/csoport, sőt az egyéni fejlesztési szintig is pozitívan befolyásolja.”

Bázisintézmény októberi programjában Lovász Anita gyógypedagógus online fórumot és tanácsadást tartott az érdeklődő iskolák számára. Téma az Integrált nevelés-oktatás a többségi általános iskola 1-8. évfolyamán. - A digitális oktatás tapasztalatai és nehézségei. Iskolai szabályok újraértelmezése, kialakítása kiemelten az autista tanulók vonatkozásában.

Elsőseink

Mezei Futóverseny 2020.10.01. Zamárdi

Eredmények			
Egyéni		Csoport	
1. osztály	Lány	1. Kinsella Summer	Kocsis Dorka
		2. Adonyi Viola	Németh Fanni
			Kinsella Summer
2. osztály	Lány	2. Kocsis Dorka	Nagy Zalán
	Fiú	3. Nagy Zalán	
			1. Adonyi Iván
3. osztály	Fiú	2. Adonyi Iván	Laczkó Donát
4. osztály	Lány	2. Németh Fanni	Fekete Dávid
	Fiú	2. Fekete Dávid	Gál Ákos
			3. Cserta Péter
			Hegyí Ákos
			Szabó Bendegúz
			Korsós Bálint
III. kcs.	Lány	3. Szobonya Hella	Szobonya Hella
			Bauer Noémi
			Kercsmár Flóra
	Fiú	4. Járfás Zalán	3. Járfás Zalán
		10. Arnold Milán	
IV. kcs.	Fiú	1. Bálint Botond	Bálint Botond
		3. Nímsz Buda	2. Nímsz Buda
			Kovács Gábor

A Mathiász János Szakközépiskola 2020. november 23-29. között ismét meghirdeti a 7-8. évfolyamos tanulók részére kiírt informatikaversenyét. Az idei tanévben, alkalmazkodva a megváltozott körülményekhez, online módon vehetnek részt tanulóink a versenyen. A tavalyi évhez hasonlóan idén is viszonylag nagy létszámmal veszünk részt a versenyen.

Versenyzőink:

Rajhona Henrietta

Czvik Márk

Hajgató Gábor Kóczán Levente

Kolumbán Boldizsár

Az őszi időszakban lezajlott a kisiskolák sportversenyének megyei fordulója is, ahol Járfás Zalán 3. Bálint Botond 2. lett. Botond továbbjutott az országosra ezzel az eredménnyel. A korábbi fordulók sporteredményeit is láthatjuk az összesítésekben.

Mindenkinek gratulálunk!

Fenntarthatósági Témahét

Az őszi szünet előtti hetünk a tavalyi Fenntarthatósági Témahét pótlására is adott lehetőséget. A témaválasztást az iskola öko munkacsoportjának pedagógusai az aktuális környezetvédelmi neves napokat követve választották meg. Az aktuális Erdők hete keretét adott számunkra a kiválasztott téma feldolgozására.

A fenntarthatóság és környezettudatos szemléletfejlesztéssel az idén hangsúlyt próbáltunk helyezni közvetlen környezetünk értékeinek védelmére és fontosságának felismertetésére. Balatonendréd, iskolánk festői környezetben fekvő kis faluja minden lehetőséget biztosít számunkra mind tantárgyi mind pedagógiai céljaink megvalósításában. Nem csupán természettudományi tantárgyakat tanító kollégák tartjuk fontosnak a tantárgyi integrációk kiemelését, ezen céljaink eléréséhez a témahéten mind alsós mind felsős osztályokban tanító kollégák csatlakoztak a kiválasztott témánk tantárgyi szinten való feldolgozásához. Keretet adva a közös munkának egy közös projekt munkát hoztunk létre, ahol integráltan kapcsoltuk az adott témakörhöz tartozó tantárgyi ismereteket. Fő hangsúlyt a biológia, kémia, természetismeret, környezetismeret

tantárgyak kaptak, de mind a vizuális kultúra, mind az irodalom helyet kapott a projekt megvalósításában. Hisszük azt, hogy a környezeti nevelés célja többretergű, nem csupán a környezetvédelmi ismeretek átadása. A személyiség egészére igyekszik hatással lenni, így a tudatra ismeretekkel, az érzelmekre élményekkel, és az akaratra célratörő tevékenységekkel. A ma környezeti nevelése a holnap környezeti kihívásaira készít fel. Tudatos a közösségek fejlesztésével, közös élménnyel a környezeti nevelés ráébresztheti a gyermekeket a természet szépségére és segíthet abban, hogy felfedezzék az emberi létezés költői, mítikus és alkotó oldalát, valamint fejleszti a képzelőtehetséget.

Fontos, hogy már a kisgyermeknek is legyenek ismereteik a természetről, azonban lényeges, hogy ez az ismeretszerzés élményszerű tapasztalatszerzésen alapuljon. A témahét kivitelezésében a gyermekek lelkesedése a környezetvédelmi téma iránt, az élmény alapú oktatásban való megbízható, fegyelmezett részvételük számunkra a legnagyobb önbizalmat és motivációt adta a környezettudatos szemlélet fejlesztésének oktatásba való integrálás fontosságának igazolására.

Fenntarthatósági témahét keretén belül meghirdetett országos versenyen Rajhona Henrietta 8. osztályos tanulónk 2. helyezést ért el.

ÓVODAI HÍREK

Óvoda felújítás

Örömmel vettük, hogy 2020. szeptember 11-én megtörtént a felújított óvodánk átadása. A jeles eseményen részt vettek az óvoda dolgozói, községünk Polgármestere, képviselő testülete és nem utolsósorban Witzmann Mihály, országgyűlési képviselő. Az intézményünk a Magyar Falu Program, óvodafelújítási pá-

lyázatát nyerte el, 20 millió forint értékben. Az udvar 5 millió forintból, a mosdó, a mozgássérült W.C., a folyosó, a bejárat, a csoportszobák 15 millió forintból újulhattak meg.

Nagy köszönet Mindenkinnek, aki hozzájárult ahhoz, hogy a jövőben szép környezetben és korszerű épületben nevelkedjenek a Gyermekeink!

Foto: Lindemann Roland

Foto: Lindemann Roland

Foto: Lindemann Roland

Foto: Lindemann Roland

VEKERDY TAMÁSRA emlékezve ...

10 legfontosabb gyermeknevelési tanácsa a szülőknek

1. Ismerd meg gyermeked és szeresd!

Ahhoz, hogy csemetédet minél hatékonyabban tudd segíteni életútján, első feladatod, hogy minél jobban ismerd meg őt. Ne a saját görbe tükrödön keresztül, nem úgy, hogy saját álmaidat, elvárásaidat aggodod rá, hanem azzal, hogy szereted és figyelemmel kíséred, ott vagy mellette és figyelsz rá. Az a gyerek érzi jól magát a bőrében, akit elfogadnak olyannak, amilyen ő valójában. „A nevelésnek két nagy lehetősége van: legyél, aki vagy, és én ebben támogatni foglak, vagy legyél, akivé én akarlak tenni.”

2. Adj neki boldog gyermekkort!

Már szinte klasszikusnak számít az a Vekerdy Tamás szájából elhangzott mondat, miszerint „nem az teljesít igazán jól a felnőtt életben, akit már gyermekkorában is kemény, versengő, taposó körülmények között neveltek, hanem az, aki gyermekkorában jól érezhette magát a bőrében, érzelmi biztonságban nevelkedett, önbizalmát megerősítették, nem hagyva, hogy a külvilág tévesen értelmezett, fölösleges követelményekkel túl korán megtörje.” „... minden azon múlik, hogyan telt az első hat-hét év. A gyerek érzelmi biztonságban van-e? Vagyis marhaskodtak-e vele, dögönyözték-e, csiklandozták-e, mondtak-e neki mondókákat, énekeltek-e neki, stb. Megtanult-e személyes érzelmeket kapni, elfogadni és viszonzni.

Aki ezt tudja, az védve megy be az iskolába, aztán később a kamaszkorba.” – állítja a szakember. „A gyerek életkoronként is változik. A kisgyerekek a legfontosabb tevékenység a szabad és nem a fejlesztő játék. Mindennap kellene mesélni neki, hogy ne a tévéből tanulja a beszédet. Emellett napi négy óra futkározásra, üvöltözésre lenne szüksége még akkor is, amikor iskolába kerül. Egy felmérés szerint a gyerekeink katasztrófálisan keveset mozognak, nem másznak fára, nem billegnek pallón, nem ugrálnak patak felett, ezért bizonyos agyi pályák sorvadtan alakulnak ki.

Rengeteg a beszédhibás, mert a beszéd is a mozgásból fejlődik. Azt a kérdést kell feltenni, hogy vajon a gyerekeink olyan körülmények között élnek-e, ami az életkorukhoz szabott. Vajon hagyjuk-e a kamasz gyerekeinket ábrándozni, merengeni, heverészni. Mert a kamasz fiziológiás lustaságban szenved. Ezt régen ösztönösen tudták, ma már tudományosan is bebizonyították, mégis olyan az iskolarendszer, ami azt mondja: hozd a maximumot, ezen múlik a továbbtanulásod.”

3. Tápláld az önbizalmát!

Gondolj csak bele, még felnőttként is mennyire fontos, hogy legyen valaki, aki hisz benned, elfogad olyannak, amilyen vagy, a hibáiddal együtt! Gyerekként ez még inkább így van. A kemény, hideg értékbecslő tekintet, a kritika a kisgyereket letöri és egyáltalán nem segít

teljesítménye növelésében, sőt! Szülőként leginkább azon kellene fáradoznod, hogy gyermekedben kiépítsd és megszilárdítsd azt a meggyőződést, hogy ő is valaki, akinek a véleménye értékes, akinek számítanak és kompetensek lehetnek a döntései.

4. Ne százalékolj le!

A gyerekek azt kell éreznie, hogy a családja teljes érzelmi biztonságot ad, nem az iskolai teljesítmény szerint ítéli meg és megvédi, amikor szükséges. Ha beírást hoz, mert a „szünetben szaladgált”, akkor egyszerűen alá kell írni, mert ez egy marhaság, mégis, mi mást csinálna.”- tanácsolja a szakember. Tekints gyermekedre a legnagyobb pozitív elfogultsággal és egy gyengébb iskolai indulás se törje meg a gyermekedbe vetett hitedet! A gyerekek az lenne az ideális, ha lassú, saját tempója szerinti érésben jutna oda, hogy az őt érdeklődő dolgokkal tudjon foglalkozni, a saját igényei és szükségletei szerint. Rengeteg tehetséges ember volt csapnivaló tanuló az iskolában pl. Winston Churchill, Einstein.

Ha a jelentős eredményeket elért emberek életrajzát tanulmányozod, az tűnik fel, hogy mindegyikük életében volt egyvalaki, aki feltétel nélkül hitt bennük és bizalomteljes várakozással tekintett rájuk.

5. Állj ki mellette!

A gyerekek tudnia kell, hogy mi, a szülei, mindig megvédjük a külvilággal szemben, bármi történik – akkor is, ha nem értünk egyet, azt majd külön elintézzük vele -, tudnia kell, hogy ott állunk mellette és mögötte.”- tanácsolja Vekerdy. Legyen erős és megingathatatlan szövetséged a gyermekeddel! Mindig tartsd szem előtt a következőt: a gyereked fontosabb annál, mint amit aktuálisan tesz, és a kapcsolatod is fontosabb annál, mint a gyereked eredménye vagy aktuális viselkedése. Ne csak a teljesítményén keresztül értékeld, díjazd az erőfeszítéseit, támogasd a céljai megvalósításában!

6. Tanítsd meg, hogy hibázni emberi dolog!

„Tévedni, hibázni jó! Abból tanulsz. Nem úgy van az, hogy tévedhetetlenül születek, jól bemagolok mindent és tökéletes vagyok. Ilyen nincs. Ha valamelyik gyerek hibázik az jó. Ne csesszük le érte, hanem nyomozzuk ki együtt, hol toltta el! Ezekből lehet megszerezni az ismereteket.” Sajnos ma még mindig bűnnek számít a tökéletlenség. Pedig ezek mind a normális, hétköznapi viselkedésből adódó emberi dolgok. Egyszerűen nem tudjuk minden pillanatban a maximumot nyújtani. Próbáld felnőttként nagyvonalúbban közelíteni ezekhez a jelenségekhez. És mindig figyelj oda a szándékra is! A gyerek attól még nem rossz magaviseletű – hiába igazolja ezt a tanító beírása -, hogy szünetben futkározott a folyosón. Természetesen azért futott, mert alig bírt ki ülve 45 percet, és felszabadult a szünetben.

7. Váltsatok, ha az érdeke azt kívánja!

„Az, hogy a tanító milyen, később egy asztmában, egy gyomorfekélyben is visszaköszönhet. A kutatók több mint 17 000 embert követtek végig gyerekkortól a felnőttkorig. És bebizonyosodott, hogy az, ami az iskolában, és azzal párhuzamosan a családban történik egy gyerekkel, az az egész életpályára és a felnőttkori egészségre, testi állapotra kihat. Vagyis mi itthon a gyerekeink testével semmilyen értelemben nem törődünk, és ez nagyon szomorú.”

Iskolaválasztáskor a tanár személye legyen az elsődleges, ne az iskola extra szolgáltatásai. Mind a saját szülői, mind a szakmai tapasztalatok azt bizonyítják, hogy szép számmal akadnak remek gyermekközpontú iskolák, nagyszerű tanító nénik. Sajnos a merev szabályrendszerrel működő, elsősorban büntetéssel nevelő, a gyerekeknek nagyon kevés mozgásteret adó intézmények bőségesen termelik a szorongó tanulókat. Az iskolai szorongás nem normális élettani jelenség! Amennyiben egy gyerek tartósan szorong, azzal dolga van a szülőnek, mert a szorongó gyerek sokszor képtelen segíteni saját magának. Nem törődhetsz bele abba, amikor azt hallod: amióta iskolás, állandóan fáj a hasa, izzad a tenyere, felébred éjszaka, többször sír. Sajnos abszurd a helyzet, mert sokszor a szorongó gyerek viselkedése önkéntelenül kedvez a tanároknak, hiszen ezek a gyerekek csendben ülnek, meg akarnak felelni, nem „rosszalkodnak”, tehát a viselkedésükkel – a tanárok szempontjából – nincs semmi gond. Figyelj oda a gyermekekre, vedd észre, ha segítségre van szüksége és ne félj kiállni mellette és ha kell, változtatni!

8. A kamaszkor nem betegség

„A kamaszkor a második születés kora. Német Waldorf-tanárok erre azt mondták, hogy a kamaszra ki kéne írni: „átépítés miatt átmenetileg zárva”. A faggatott kamasz hazudik, ez a leválás része. Az tud jól leválni, akinek megadták az érzelmi biztonságot. A szülőnek pedig ki kell bírni, az egész nem tart soká 3-8 év, aztán a gyerek visszatér hozzánk, és újra kedves lesz. Amit tehetünk a kamaszért, hogy elviseljük a jelenlétét. Aki pedig jól ült a családja által nyújtott érzelmi biztonságban, az nem lesz függő. Az lesz függő, aki óriási érzelmi nélkülözéssel érkezi a kamaszkorba, és ezt próbálja pótolni. Az a normális kamaszkor, amikor úgy tűnik, mintha nem lenne normális. Szülőként olyannak kell lenni, mint egy jó trénernek, aki elkapja a tornászt, amikor zuhan. De nem fogja végig a nyújtón. A kamaszt csak kamaszkora előtt lehet „nevelni”, de akkor is inkább az őszinte együttélés a fontos. A szülők számára igazi próbatétel a kamaszkor, hiszen meg kell tanulniuk elengedni a gyermeket, el kell fogadnunk, hogy a mindent kipróbáló időszakában van, s bár

igényli a szülők közelségét, ezt nem mutatja ki. Ilyenkor a legtöbb, amit a szülő tehet, hogy elviseli a kamasz jelenlétét, s támogatásáról biztosítja. „Ma a kamaszkor nagyon kitolódott. Az érettségiző fiatalok nem akarnak munkába állni, úgy érzik, hogyha munkahelyük lesz, akkor rájuk kerül egy maszk, beskatulyázzák őket, és többet nem tudnak megszabadulni a kötelékből. Éppen ezért vargabetűket írnak le, két-három egyetemet végeznek el, szüleikkel laknak 25-30 évesen is” – mondja Vekerdy.

9. Légy boldog szülő!

Vekerdy szerint nem csak a gyerek boldogsága fontos. A te elégedettséged épp annyira számít: „Próbáld élvezni a gyereket, ez a legfontosabb. A gyerek iszonyatosan fárasztó, kiszívja a vérünket, lerágja a húsumkat, ezért meg kell tőle szabadulni néha. Régen ez nem volt probléma, óriási családok éltek együtt, és mindig volt kire bízni a gyereket. Manapság egy izolált anya próbál két-három gyereket nevelni, ami pokoli fárasztó. Élni kell néha, hogy utána egy jól szívható-rágható anyát kapjanak vissza. Nem számít, hogy mindig rend legyen, jól álljon a függöny, és minden ki legyen vasalva. Nem kell vasalni, hordjanak a férfiak olyan inget, ami nem gyűrődik. Ha mindennek próbálunk megfelelni, abba beledöglünk, és a gyerekeinkkel is ingerültek leszünk. Próbáljunk felelőtlen szülők lenni, akik élvezik az életet és a gyerekekkel való marháskodást, és akkor jó lesz mindenkinek.” – tanácsolja.

10. Ne hagyd, hogy a tv vagy a kütyük uralják!

Kutatások bizonyítják, hogy a televízió károsan hat a gyerekekre, olyan, mint az agyomosás. Megváltoztatja ugyanis az agy elektromos struktúráit, az éber állapotból az alvásra hasonlító állapot felé tolja, és az agyat külső, visszalapozhatatlan impulzusokkal látja el. Vagyis nem lesznek belőle olyan maradandó belső emléképei, amelynek az én azonosságát segíthetik. „Tízéves korig sokkal jobb, ha a szülő limitálja a kütyük, így a televízió és számítógép használatát. Éppen azért, hogy a kisgyerekek megtanulják: felhasználói legyenek ezeknek a dolgoknak, ahelyett, hogy ezek a szerkezetek uralkodjanak felettük. Ehhez legjobb a közösen kiválasztott műsor, limitált időben és valamelyik szülővel együtt, hogyha kérdése van, vagy megijed, legyen ott felnőtt, aki segít és biztonságot jelent. Persze, mesélni még ennél is jobb, a hallott mesével indul ugyanis az olvasóvá nevelés, ami a gyerekek fantáziáját, kreativitását mindennél jobban fejleszti.” – tanácsolja Vekerdy.

Forrás: Vekerdy Tamás: Jól szeretni – Tudod-e, hogy milyen a gyermeked? című könyve

COVID 19... 20... 21... koronavírus világjárvány második hullám

A napi COVID tájékoztatóból (TV, rádió, napi sajtó) mindenki értesülhet a fertőzöttek, kórházban ápoltak és az elhunytak számáról.

Világszerte nagyon sok a beteg, a fertőzöttek száma több mint 52 millió, és egyre növekszik. Itt a második hullám. A cikk írása (2020.11.12) idején a legsúlyosabban az amerikai kontinens fertőzött (Egyesült Államok, Brazília, Bolívia, Peru), de Indiában és Oroszországban is rendkívül sok a fertőzött. A járványban elhunytak száma meghaladja 1,2 milliót. A szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség és a világ szegény részein még mindig pusztító TBC után, a COVID-19 már a 3.-4. helyet foglalja el a halálozási okok között. A második hullámban meredeken emelkedik az aktív fertőzöttek száma. Az új esetek általában 40 év alattiak, akiknél általában enyhe a betegség lefolyása, emiatt közülük kevesen kerülnek kórházba. Becslések szerint 15-20% a tünetmentesek aránya, vagy olyan minimális tünetek jelentkeznek mint például 1-2 napig tartó nátha, torokkaparás, hasmenés, amelyeknek nem is tulajdonítanak jelentőséget. Ők jelentik az igazi veszélyt, mert közülük kerülnek ki azok a szuperterjesztők, akik másik 50-60 embernek is átadhatják a fertőzést.

A koronavírus elsősorban cseppfertőzéssel (kilégzett levegővel) terjed, de széklettel, vizelettel is. (esetenként spermában is kimutatták). Az utcán, közlekedési eszközökön, üzletekben elegendőnek bizonyul a sebészi maszk viselése. Az egészségügyben a protokoll szerint nagyobb szűrő képességgel rendelkező maszkok viselése ajánlott. Jelenleg nem ismerünk a maszkviselésnél és a távolságtartásnál jobb módszert a fertőzés megelőzésére. A távolságtartás pedig 1,5-2 méter, nem pedig 0,5-1 méter!!!

A vírusról már nagyon sok mindent tudunk, de azt még nem sikerült kideríteni, hogy miért betegíti meg az egyik embert súlyosabban, míg a másikat nem, vagy csak enyhe mértékben. Valószínűsíthető, hogy az immunrendszer eltérő válasza befolyásolja, de konkrét válasz még nincs. A fertőzés lefolyási ideje 5-6 nap, a karantén javasolt ideje 10-14 illetve 21 nap (teszt nélkül). A diagnosztika sokat fejlődött. A vérből végzett gyorstesztetek sajnos még nem teljesen megbízhatóak, a PCR tesztek 3 órán belül adnak eredményt. A mintákat (orr és garatváladékot), a fertőzésre gyanús, illetve fertőzés tüneteit mutatóknál a megfelelő óvintézkedések (védőruha, kesztyű, maszk) betartása mellett kell levenni.

A vérből az IgG és IgM tesztekkel azt lehet meghatározni, hogy valaki átesett-e a fertőzésen vagy még nem.

A légúti tüneteket mutatóknál legfontosabb vizsgálat a tüdő CT vizsgálata.

Szinte mindent tudunk a vírusról, de mint egyéb megbetegedéseknél, a koronavírus által megfertőzöttek-

nél sincs két teljesen egyforma eset, így a kezelés is egyedi. A járvány elején nagy volt a bizonytalanság a gyógyszeres kezelést illetően. Sok gyógyszer keltett indokolatlan reményt. Ma már pontosan tudjuk, hogyan kell beavatkozni, mikor kell figyelni. A kórházi kezelés során több laborparamétert figyelve el lehet dönteni, hogy mikor és mivel kell beavatkozni (pl. lélegeztető gépre helyezni a beteget). A kezelési séma a nyár folyamán is sokat változott, pl. a hidroklorokin sem váltotta be a reményeket. A gyógyult betegek plazmája hatékonynak tűnik. A vírusellenes szerek közül REMDESIVIR intravénásan hatékony. A FAVIPI-RAVIR tablettá szintén hatékony, és bizonyos esetekben szteroidokat is adunk.

A C-vitamin, a cink, a D-vitamin szintén szerepel a farmakoterápiás (gyógyszeres) palettán. Ma már a világon mindenhol kidolgoztak kezelési protokollt a COVID-19 betegek ellátására. Így Magyarországon is létezik kezelési irányelv, amit gyakran felülvizsgálják, és az új kutatási eredményektől függően módosítanak.

Világszerte több mint 100 vizsgálat zajlik a védőoltás fejlesztésére. Az USA, Németország, Kína, Csehország, Anglia, Ausztrália és Izrael azok az országok, ahol már a III. fázisú klinikai vizsgálatok a befejezési fázisban vannak. Klinikai kipróbálásra Csehországból, Kínából és Angliából érkezik oltóanyag még ebben az évben, amit a hazai gyártás is követ remélhetőleg.

Összegzésként újra és újra: hordjunk maszkot, tartunk távolságot, fertőtlenítsünk, mossunk kezet, ne érintkezzünk tünetes személyekkel (nátha is tünet!!!), ne utazzunk, kerüljük a zsúfolt helyeket, ne vegyük félvállról az influenzát (oltassuk be magunkat!!!), mert megérkezett Balatonendrédre is a vírus.

2020.11.12-én a világ, Magyarország és Balatonendréd járványügyi helyzetképe a következő:

**A világon :52235051 fertőzött,
33992610 gyógyult,
286322 elhunyt.**

Magyarországon:

126709 igazolt COVID fertőzött (pozitív teszt)
94704 aktív fertőzött (betegségtünetet is mutató)
29842 gyógyult
2784 elhunyt
34040 hatósági házi karanténban
1 282975 mintavétel

Balatonendrédre: 1 beteg kórházi kezelés alatt áll

10 aktív fertőzött (betegségtünetet is mutató pozitív teszt)
2 tünetmentes fertőzött (pozitív teszt)
24 személy van hatósági házi karanténban
3 gyógyult
32 mintavétel történt

A májusi Endrédi Kis Újságban közölt Coronavírusos cikkem szerinti időszámítás alapján j. i. (járvány ideje, járvány kezdete Magyarországon) 244 napnál tartunk. Fárastzó, hosszantartó, nyomasztó időszak ez az egészségesekeknek is. Akik még nem fertőződtek meg, örüljenek és a továbbiakban is fokozottan figyeljenek a járványügyi szabályok betartására. A védőoltás reményeink szerint jövő év január – februárjában már rendelkezésünkre áll, és az oltás után remélhetőleg a tömeges megbetegedések is megszűnnek, ha nem kerül ki egy mutáns (gyógyszernek és védőoltásnak is ellenálló) törzs, amit nagyon nem kívánnánk. Aki rész-

letesen szeretne tájékozódni az aktuális járványhelyzetről, megteheti az interneten található koronavírus.gov.hu oldalon.

Szép, egészséges tavasz reményében, egyelőre Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és vírusmentes Boldog Új Évet kíván

Dr. Bartha Sámuel háziorvos

Kelt, Balatonendréd, j.i. (járvány idejének) 244. napján; régi időszámítás szerint 2020. 11. 12.

KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉS EFOP IRODA HÍREI „KÖZÖSEN A JÖVŐNKÉRT...” EFOP-E - SÉLYPONT SZOLGÁLTATÓ IRODA

Balatonendréd az EFOP-1.5.2-16-2017-00006 „Közösen a jövőnkért – komplex program a humán közszolgáltatások fejlesztésére Siófok térségében” című pályázatnak köszönhetően számos *szociális, prevenciós, kulturális és szabadidős lehetőség* kínálkozik/kínálkozott 2018. tavasza óta az endrédiak számára.

A járványügyi szabályozások nem kedveznek sajnos a közösségi programok szervezésének, de *az EFOP projekt munkatársai továbbra is azon vannak, hogy színes és tartalmas kulturális és közösségi tartalmakat közvetítsenek*. Részt vesznek a balatonendrédi kulturális élet valós és virtuális koordinálásában, a helyi kulturális közszolgálati feladatok ellátásában, a közösségfejlesztésben, a helyi rendezvények szervezésében, a munkaerőpiaci integráció területén.

Az EFOP projekt munkatársai:

Koordinátor:Pulszter Zsuzsanna

(efop.pulszterzs@gmail.com)

Közösségfejlesztő:Bauerné Aladics Anett

(efop.aladicsa@gmail.com)

Mentor: Györgyi Hedvig

(efop.gyorgyih@gmail.com)

AZ EFOP ESÉLYPONT IRODA INGYENES ON-LINE SZOLGÁLTATÁSAI

A „Közösen a jövőnkért” projekt keretében ON-LINE igénybe vehető ingyenes szolgáltatások Balatonendréd lakossága számára:

- **Jogi tanácsadás**
- **Munkaerő-piaci tanácsadás**, segítségnyújtás a következő témákban: önéletrajzírás, álláskereső, munkavállalói kompetenciák

- **Pénzügyi tanácsadás**, családi költségvetés tervezése, adósságkezelés

A szolgáltatások igénybevételéhez az info@kozosenajovonkert.hu e-mail címen lehet jelentkezni.

Közösségi Ház a facebook-on

Tartsuk a kapcsolatot, találkozzunk online, a Balatonendrédi Közösségi Ház facebook profilján:

<https://www.facebook.com/BalatonendrediKozossegiHaz>

Élet a falunkban – Falunapi rajzverseny

Noha a falunap idén sajnos elmaradt, a falunapi rajzverseny online formában meghirdetésre került. Az alkotók oklevelet kaptak és jutalomban is részesültek.

Óvodás kategóriában

1. helyezést ért el: György Milán

Alsós kategóriában

1. helyezést ért el: Vámosi Emília Eszter
2. helyezést ért el: Kericsmár Anna Flóra
3. helyezést ért el: Hegyi Dóra

Különdíjat kapott:

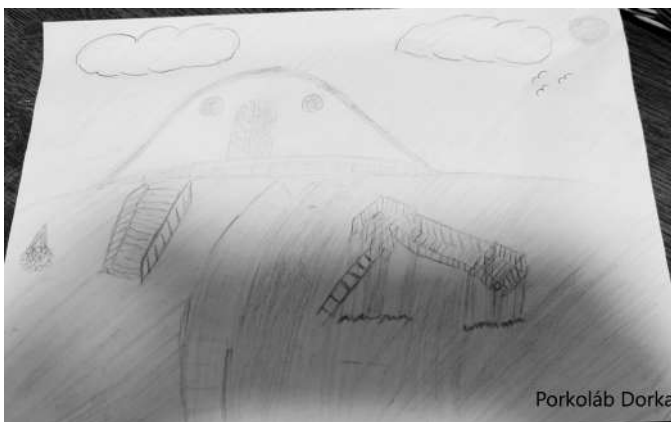
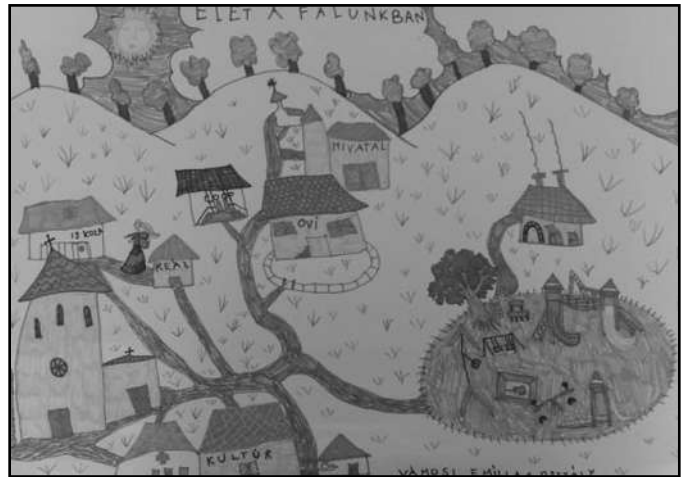
Porkoláb Dorka

Karé Emma

Nagy Roberta

Felső kategóriában

1. helyezést ért el: Rajhona Henrietta

Ki a virágot szereti...

Tavasszal virágosítási akciót hirdettünk, hogy az összefogás jeleként bársonyvirág, közismert nevén büdöske pompázzon minél több porta előtt a faluban. Nagyon sokan csatlakoztak a kezdeményezéshez, és számos fotót is kaptunk a virágos bejáratokról, kapukról, ablakokról.

Kovács Viktória

Kovács Viktória

Hencz Mónika

Huszárné Kiss Orsolya

Csaba Noémi

Lecsó Kóstoló és Táncházt a Kemencés Udvarban

2020. július 24-én hosszú kihagyás után ismét közösségi programra invitáltuk az Endrédieket. Kellemes szabadtéri programnak bizonyult Madarász Ildikó fergeteges lecsófőző gasztro-show-ja, aminek végeztével a Szeibert Tánckar néptáncosai mozgatták meg egy interaktív táncházt keretében a jelenlévőket. Köszönet a csodás helyszínért a Pap családnak!

Kertbarát Kör

Savanyúság eltevés, tartósítás témakörben vártuk a kertbarátokat 2020. augusztus 6-án a balatonendrédi Községi Házba, ahol a savanyítás trükkjeit oszthatták meg egymással a résztvevők. Az esemény végén apró ajándékot is kaptak a megjelentek.

Aktiviti party

Szuper Activity parti zajlott augusztus 11-én a Községi Házban! Jól éreztük magunkat, jót játszottunk, sokat nevettünk, éhünket zsíros kenyérral, szomjunkt limonádéval oltottuk, a végén pedig színes ceruza készletekkel és más ajándékokkal gazdagodott minden játékos kedvű résztvevő! Köszönjük hogy jöttetek és együtt töltöttünk néhány jókedvű órát!

Sportbörze és túraverseny

Augusztus 16-án minden az egészséges életmódról szólt: Madarász Ildikó egészséges szendvicsekkel várta reggelire az érdeklődőket, Vidovics Gergely és Horváth László pedig a sportnap keretében túraversenyt is szervezett, amelyen a tavalyihoz hasonlóan ismét furfangos, testi és szellemi frissességet igénylő feladatokat teljesíthettek a csapatok. Ugyanezen a napon lehetőség volt részt venni egészségügyi állapotfelmérésen is.

Őszi díszek a faluban

Immár hagyományosnak mondható módon idén is szép számban készültek vidám figurák és hangulatos őszi kompozíciók, amelyek a falu utcáit díszítették. Köszönet mindenkinek, aki csatlakozott a díszítési akcióhoz!

Szeptemberi gasztro-estek a Kemencés Udvarban

Madarász Ildikó interaktív főzőshow műsorainak és a Szeibert Tánckar közönséget is megmozgató előadásainak szeptember folyamán több alkalommal is a balatonendrédi Kemencés Udvar volt a helyszíne. Készült itt több -féle kenyér, természetesen mind kemencében kisütve, különféle pástétomokat is kóstolhattunk, de minden bizonnyal a legnagyobb sikert a kemencés rétesek aratták. A kulináris élvezeteket kiegészítendő minden alkalommal zenés-táncos műsor is várta a résztvevőket. A Szeibert Team néptáncosai magyar és nemzetiségi táncokat mutattak be a közönségnek, s a táncos lábúakat be is vonták néhány emlékezetes forduló erejéig.

Kulturális és gasztronómiai élmény volt minden alkalommal egy füst alatt – ahogy a Kemenceskanzen mottója is hirdeti. Nagy köszönet a Pap család aprajának-nagyjának, hogy a mesés helyszín biztosításán túl a lebonyolítás legapróbb részleteiben is mindig segítségünkre voltak. Élmény volt ilyen környezetben sütni-főzni, muzsikálni és táncolni!

Értékeink az időskorban

Október 1-én, az Idősek Világnapján ingyenes előadásra és beszélgetésre vártuk mindazokat, akik koruknál fogva önmaguk is érintettek, és azokat, akik idős hozzátartozóiknak szerettek volna segíteni abban, hogy a kor előrehaladtával is értékesnek tarthassák magukat. Az előadó, Valkai Marianna felhívta a figyelmüket számos tényezőre, amelyek szem előtt tartásával megelőzhető, hogy idős családtagjaink magányosnak, értéktelennek érezzék magukat. Kiemelte, hogy milyen jelentősége van a szociális kapcsolatok ápolásának, az énidő megteremtésének, a pihenésnek, a szórakozásnak korosabb családtagjaink életében, hogy elégedett idős kort élhessenek. Mert minden kornak megvan a maga szépsége, és mert jó az öreg a háznál...

Október 23.

A Csipke Kultúrkör 1956-os forradalom eseményeire emlékező műsorát Győző István, a Balatonföldvári Kistérségi Televízió stábjának endrédi operatőre rögzítette. A műsor több helyszínen került felvételre, utolsó állomásként a Kultúrkör tagjai Késmárki Tibor polgármesterrel és Dr. Horváth Gyula alpolgármesterrel gyertyagyújtás mellett tisztelegtek az ünnep hősei előtt az Október 23. emlékműnél.

Tök Jó Délután

Október 30-án idén is sor került – ezúttal a Kemencés Udvarban – az évek óta igen népszerű tökfaragásra. Gyerek és felnőtt számára egyaránt jó program volt, szuper kreatív alkotások születtek! Kemencében sült sütőtököt is kóstolhattunk, és Madarász Ildikó ezúttal is a kedvében járt a társaságnak: frissen készült sütőtökös fánkból tartott kóstolót, amit a megjelentek a legkisebb morzsáig jóízűen megejték. A helyszínért köszönet a Pap Családnak!

Pulszter Zsuzsanna
EFOP Esélypont-hálózati koordinátor

CSIPKERÓZSA EGYESÜLET

Ez nem a mi évünk volt...

A Csipkerózsa Balatonendrédi Kulturális és Hagymányórzó Egyesület közgyűlése 2020-ra tartalmas kulturális programot irányzott elő, összhangban a falu hivatalos programjaival. Mindezt a COVID-19 áthúzta.

Január-február hónapokban még sikerült megtartani a „Téli esti beszélgetések” négy rendezvényét, így sikeres cukrász és borbarát előadást és kóstolót tartottunk, és az egyházi előadás is nagy érdeklődést váltott ki.

A március 15-i ünnepségre azonban hiába készültek óvodások, iskolások és az egyesület kultúrcsoportja is, az előadás elmaradt. Egész tavasszal ez volt a helyzet. A nyári időszakban enyhült a járvány, így azután az „Ízörzők” c. tévéadás bemutatta a mi falunk természeti szépségeit, a csipkeverés tudományát, fellépett az énekkar, Pulszter Zsuzsa egyesületi tag szakavatott előadása ismertette a csipkeverés balatonendrédi kialakulását fejlődését, de láthatták a nézők Huszár László somogyi pásztorfaragásait is. Természetesen a műsor fő profiljához, az ételkészítéshez is kiváló szakácsok működtek közre, így György Katalin, Tóth István, Verbovszky Csink Hajnalka, Karé Ferencné,

Verbovszki Sándorné a galamb levestől a nyári káposztáig nagyon ízletes étkeket készítettek.

Időközben felvettük a kapcsolatot a siófoki kistérség néhány településével, a siójudi polgármester asszonymal egyeztetést kezdtünk egy csipke kiállítással egybekötött fellépésről. Az a távolabbi szándékunk, hogy Endrédre hívjuk a környékbeli színjátszókat, énekkarokat, kulturális csoportokat, hogy megismerjük őket és előadásaikkal szórakoztassanak bennünket. Mi a viszontlátogatáskor megismertetjük velük a sajátunknak tartott értékeinket. Felkértük a Balatonszabadi „Thália Színjátszó kör” tagjait egy őszi előadásra, de egyelőre ezt is el kellett halasztani.

Nyáron tartott közgyűlésünkön módosítottuk az éves programot, az Önkormányzattól kapott támogatást elsősorban a Községi házban kialakítandó két bemutató helyiség felszerelésére kívánjuk fordítani. Szépen alakult ugyanis az az elképzelés, hogy a Községi ház két szobájából a csipkeverés, a fafaragás és más értékek igényes állandó kiállításához teremtünk meg a feltételeket. Az egyik szobában tárolt sportszereket az önkormányzat által készített tárolóban helyezték el, a másik szobával együtt jelentős felület áll rendelkezésre a bemutatóhely tartalmas feltöltéséhez. Az önkormányzat a helyiségek festését, burkolását finanszírozta, részben finanszírozza, az egyesület rendelkezésére álló pénzkészletből a tároló eszközök beszerzése kezdhető el. Pulszter Zsuzsa szakmai irányításával alakul ki az állandó kiállítás szakmai része. **Várjuk mindazok jelentkezését és kérjük mindazok segítségét, akik a csipkeverés eszközeivel, fényképekkel, tárgyakkal, történetekkel, vagy bármely közérdeklődésre számot tartó egyéb módon gazdagítani szeretnék a kiállítást.**

Huszár Lászlóval a Polgármester úrral együtt beszélgetést folytattunk arról, hogy mely faragásait szeretné a falu részére átadni, illetve vállaltuk, hogy próbálunk helyet szerezni egyéb, nagy méretű faragásainak.

A sajnálatos korlátozások miatt elmaradtak azok a rendezvények, amelyeket terveztünk, így a csipke-találkozó, az erdélyi testvértelepülés meglátogatása. Itt jegyzem meg, hogy a 2019-es balatonendrédi látogatáskor a Nyárádkarácson-falva alpolgármestere, Bodó Károly Gyula az őszi, romániai önkormányzati választáson elnyerte a polgármesteri címet.

Őszre terveztük a szüreti mulatságot és felvonulást.

Ezt sok segítséggel online módon azért sikerült felvenni, a Kistérségi Televízió stábjának, Elek Dezsőnek és nejének köszönhetően. A falut is feldíszítettük, így valamelyest sikerült a szüreti hangulatból átmenteni.

Az 1956-os forradalom évfordulójára a kultúr csoport még készült műsorral, ami több részletben került felvételre - amint az autósok meglátták a kettős keresztnél, a Községházánál a műsort adó tagjainkat, lassított-

tak, majd nagy gázadással haladtak tovább, emiatt többször kellett egy-egy részletet felvenni, végül a hölgyek megunták ezt és rövid időre leállították a forgalmat, az autósok becsületére legyen mondva szót fogadtak és megvárták a felvétel végét.

Úgy tűnik, hogy az Idősek Napja és az Adventi ünnepség már felvételtől sem élvezhető, mivel a szigorúbb rendelkezések a próbák megtartását nem engedik és magunk is úgy véljük, hogy nem veszélyeztetjük tagjaink egészségét.

Azért, hogy a végére jót is mondjunk: a Község sikerrel pályázott a faluban található 6 db kőkereszt felújítására (Szabadság-tér vöröskő kereszt, katolikus templomkert kereszt, temető mindenki keresztje, Rózs-hegy, kettős kereszt a falu elején és a Petőfi utcai kereszt).

A munka több kifogást követően elkészült, november 14-én a Csipkerózsa Egyesület tagjai és a katolikus-református hívők együttműködésével Bukta Zsuzsa siófoki főkertész (aki elhozta két fiát is) irányítása mellett az önkormányzat által megvásárolt növények elültetésével parkosították a falu közepén lévő területet. Bízva a szebb jövőben, a Csipkerózsa Egyesület vezetősége és tagjai nevében **áldott Karácsonyi ünnepeket és egészségben megért új évet kíván!**

Dr. Horváth Gyula
az egyesület elnöke

FELHÍVÁS

**BALATONENDRÉDI VERT CSIPKE KIÁLLÍTÁS
ANYAGÁNAK
GYARAPÍTÁSÁHOZ**

Tisztelt Endrédiek, kedves Csipkézők, Csipke-örökösök!

A Csipkerózsa Kulturális és Hagyományőrző Egyesület tagjai, a falu vezetésének támogatásával kiállító helyiségeket alakítanak ki a következő hónapokban a Községi Házban. Itt szeretnénk létrehozni egy állandó tárlatot, kiállítani a legszebb csipkéket, bemutatni a csipkeverés endrédi kialakulását, alakulását az 1900-as évek elejétől napjainkig. A kiállító helyiségekben a somogyi pásztorfaragás remekeit készítő Huszár László munkái, a fafaragás legszebb darabjai is helyet kapnak.

Ahhoz, hogy mi magunk és az idelátogatók megcsodálhassák az egyik legnagyobb értéként számon tartott csipkét, szakszerű előkészítés, gondos munka szükséges, amit Pulszter Zsuzsanna néprajzkutató, volt muzeológus tagunk vállalt magára.

Kérésünk a falu lakóihoz az, hogy akinek van a birtokában endrédi csipke, a csipkekészítéshez szükséges eszköz, fénykép, irat vagy bármilyen más tárgy, amely gazdagíthatná a kiállítás anyagát, legyen szíves és adja át az önkormányzatnak.

Minden átadott darab a falu tulajdonába kerül, az átvett értékről átvételi elismervényt adunk. Az átadó vagy készítő neve a kiállított csipkén, egyéb tárgyon szerepelni fog, az adományozókat emléklapon örökítjük meg. A kiállítás teljes anyagáról leltárkönyv készül. Az Önkormányzat és a Csipkerózsa Kulturális és Hagyományőrző Egyesület között megállapodás rögzíti az őrzés és kiállítás feltételeit, a kiállító helyet az egyesület és az önkormányzat működteti.

Kérjük, támogassa a kiállítóhely méltó kialakítását azzal, hogy egy-egy emléket, csipkét ajándékoz a falunak, nekünk mindannyiunknak, hogy együtt csodálhassuk azt örök időkre.

Természetesen szívesen fogadunk ezen kívül minden anyagi támogatást vagy önkéntes munkát, amely a kiállító-helyiségek színvonalas berendezését segíti.

Tisztelettel:

Késmárki Tibor
polgármester

Dr. Horváth Gyula
Csipkerózsa Kulturális Egyesület elnöke

ÉNEKKARI HÍREK

A 2020-as év mindannyiunk számára megterhelő volt, de elmondhatom, hogy énekkarunk mindenféle nehézség nélkül vette az akadályokat. A kialakult nehéz helyzetben végig azon voltunk, hogy összetartsunk, tovább gondoljunk és megoldást keressünk. Tavasszal a közösségi házunk bezárása volt az első nagy kihívás, ami megoldást kívánt. A szerda 17:30-as próbák már olyannyira beépültek a mindennapjainkba, hogy nagyon hiányzott mindenkinek. Kitaláltunk, hogy létrehozunk egy csoportot, ahol videó illetve hanghívásokat tudunk kezdeményezni, így minden szerdán megtartottuk a szokásos énekkari próbáinkat. Nem énekelünk, inkább csak beszélgettünk illetve a jövőre gondolva azon elméltünk, hogy az év második felében miket akarunk csinálni, milyen dalok legyenek szüretin, mekkora bulit csapunk, hogy az egész falu kiengedhesse a bezártság okozta feszültséget.

Eljött június a nagy találkozás, a kiszabadulás időszaka. Végre! Egy örökkévalóságnak tűnő időszakot hagytunk magunk mögött. Elszántan sok ötlettel és még több mondanivalóval. Szépen lassan kirajzolódtak a terveink is, nagy erőbedobással készültünk a szüretire és az október 23-i megemlékezésre. Közben énekkarunk is szerepelt a Duna televízió Ízörzők című műsorában, melyre Balatoni nótákkal készültünk.

De mennél jobban közeledtünk az őszhöz, annál bizonytalanabb volt minden körülöttünk. Egyre több szomszédos településről hallottuk, hogy gond van. Egyre több településen mondták vissza a nagyobb rendezvényeket. Ebből kifolyólag úgy döntöttünk, hogy nem kockáztatunk, a sok településről meghívott ember, a közös eszem iszom a felvonulás megállóiban és az esti bál, amire nem csak helyiek szoktak eljönni, úgy éreztük túl nagy kockázat lenne. Továbbra sem

adtuk fel és azon gondolkodtunk, hogy valahogy meg kellene oldani, hogy a helyiek láthassák a begyakorolt szüreti műsorunkat. Így alakult, hogy egyeztetve a Kistérségi televízió vezetőjével elkészítettünk egy kis összeállítást, melyet már le is közvetítettek. Nagy élmény volt és ezúton is hálásan köszönjük mindenkinek, aki támogatt minket és munkájukkal hozzájárult, hogy színvonalas kis filmet tudjunk összeválni.

Mivel közösségi házunk nyitva volt klubunk ugyanúgy működött tovább a maga bizonytalanságában, de az elkészült október 23-i műsor forgatókönyvét kezünkben tartva nem akartuk elengedni ezt a műsort sem. Felbuzdulva a szüreti akciónkon és Győző István operatőr segítségével átdolgoztuk és felvettük a jeleneteket kis falunk legmeghatározóbb pontjain. A felvétel remek hangulatban telt, igaz volt mikor meggyűlt a bajunk a háttérzajokkal, mert az autók jöttek mentek, de ha kellett háromszor énekelünk fel egy dalt.

Sajnos az élet úgy hozta, hogy újra szüneteltetnünk kell az énekkari találkozásainkat, az egyre növekvő megbetegedések miatt, melyek már érintik kis falunkat is. Óvnunk kell idősebb klubtagjainkat, mert 2021-ben teljes létszámmal szeretnénk szerepelni a helyi nagyközönség előtt és bízunk abban, hogy közönségünk tagjai is teljes létszámmal nézhetik előadásainkat.

Tartsunk össze, vigyázzunk és figyeljünk egymásra. Ebben a helyzetben nem járhatunk becsukott szemmel, lássuk meg, ha valaki segítségre szorul. Kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog új évet kívánok Mindenkinek!

György Katalin

ENDRÉDI SZÜRET

Idén 6. alkalommal került megrendezésre az Endrédi Szüret. Mint ebben az évben sok minden más, ez is rendhagyó módon, ezúttal csak egy szűk kört bevonva valósulhatott meg, hogy a rendezvényt ne veszélyeztessük a faluközösséget. A szüreti bál és a hagyományos felvonulás egy nehéz szívvel meghozott döntés után elmaradt, de az elkészült szüreti műsorról felvétel készült.

Köszönjük szépen Bauer Bélának, Bákori Péternek és családjának, a fogattal-traktorral-lóval való megjelenést és a faluban tett tiszteletkört. Köszönet Bán Gábornak és Balatoni Kamillának, hogy vállalták a bíró és bíróné szerepét. a gyerekeknek, akik lelkesen pompáztak a viseletekben, Gazdagné Dencsi Krisztinának és Karé Ferencnének a népviseletes ruhák beszerzésében való segítségét. Ezúton is köszönet a Balatonföldvári Kistérségi Televízió stábjának, hogy lehetővé tették, hogy felvételtől, videóüzenet formájában eljuthasson a Csipke Kultúrkör szüreti műsora a Balatonendrédiekhez! És végül, de nem utolsó sorban köszönjük Vámosi Viktornak, a kisbírónak, hogy idén is kidobolta a múlt szüret óta történt eseményeket. Aki a tévében tán lemaradt róla, íme hát, itt olvashatja, mit dobolt ki idén Endréd kisbírója:

*Adjon a Jó Isten erőt, egészséget!
Kalapom emelem az endrédi népek!
Eljött újra a nap, szüreti ünnepség,
De tiltósorra került az ünneplő népség,
Mi lesz Magyarhonnal? Senki se tudhatja,
De bízunk Istenben mert Ő sorsunkat a kezében fogja!
No mi változott még? Elmondom azt is!
Ma a boltba menet kell bizony a maszk is!
De nem ám csak akkor, ha spórolni akarunk,
Hanem azért, hogy a boltba bejussunk.
Már nem hívják a rendőrt,
Ha bankba maszkban megyünk,
Sőt maszk nélkül már be sem mehetünk.*

*Na de elég már a maszkból, beszéljünk most másról,
Arról, hogy a termés, tán jobb lesz most, mint máskor,
Hiszen tavasszal volt időnk kertben ténykedni,
Reméljük, ezt mutatja majd az idei termés is.
Más ez az év, mint a tavalyi volt,
Ezt tudjuk mindnyájan,
Járványtudósok lettünk -
De ki tudja hányan?
Az események okát sokan vitatják -
Mi nem ennénk denevért, ez itt az igazság.
No de most már elég! Erről több szót nem ejtek,
Mostantól ha koronáról van szó,
Ígérem, csak fogról, vagy sörről beszélek.
Amúgy is sokan vitáznak, mi igaz és mi nem,
De emberek, mi ne vitázzunk ezen!
Vigyázzunk egymásra, ahogy tudunk,
Így talán mindnyájan e dolgon túljutunk!*

*Sok csodát megértünk a tavalyi ősz óta,
Maradatok otthon! Erről szólt sok nóta!
Még olyat is láttunk, amit eddig soha,
A kölyköknek már nyár elején hiányzott az iskola!
Hát még a szülőknek, és főleg anyukáknak,
Most mind nagyon örültünk a rendes iskolának!
Jobb, ha tanító tanít, és szülő nevel,
Nem jó. ha az ember két szerepet kever.
De az otthon maradásnak volt jó oldala is,
Több mindenre volt idő - még a családra is
Reméljük, hogy az ifjú házastársak,*

*Kik idén 4-en vannak,
Otthon nem unatkoznak,
S örülhetünk majd jövőre
A sok szép utódnak!
Vigadhatunk most is, hisz születtek nyolcan,
Örülnek a szülők négy lánynak 4 fiúnak.*

*Focicsapatunkra idén is büszkék lehetünk,
rövidült szezonban is másodikak lettünk.
Az Őszi fordulót is jól veszik a fiúk,
Koppánynak a csapat 5 gólt is rúgott
Volt sportbál is, mondhatjuk sikeres
Nagyot muzsikált a Halox együttes.
Ha idén a bajnokság végig mehet,
Akkor csapatunk újra bajnok lehet!*

*A mai napunkon felvonulás helyett
videóüzenet kapott itten helyet.
Hogy jövőre hogyan lesz, csak az Isten tudja,
Ahogy azt is, hogy ez miért jött a nyakunkba?
El kell gondolkodnunk, ki-ki saját maga,
hogy a Jóistennel hogyan áll a dolga?
Talán ha mindnyájan Őhöz fordulunk,
Jövőre mindnyájan felvonulhatunk,
Talán majd tánc is lesz meg bál is,
Akkor máshogy szól majd az én mondókám is.*

*Kedves falunk azért ez évben is szépült,
Óvodánk megújult belül is és kívül.
Az udvarra új térkő is került,
A sok kis óvodás az új játékoknak örül.*

*Mindig van program itt, kis falunk tevékeny.
színvonalas műsor idén is volt nem egy,
Volt itt tökfuragás, Karácsony és Advent,
Az Idősek napján is szép műsor ment.
Az Esélypont iroda elköltözött mára,
Helyén sok csipke a látogatót várja.
Ma már a fő úton találjuk meg őket,
De a programok még a Kultúrba jönnek.
Van Judo edzés is, ha valakit érdekel,
jó erőnlétét cselgáncssal érheti el.
De ha az égiek máshogy döntenek,*

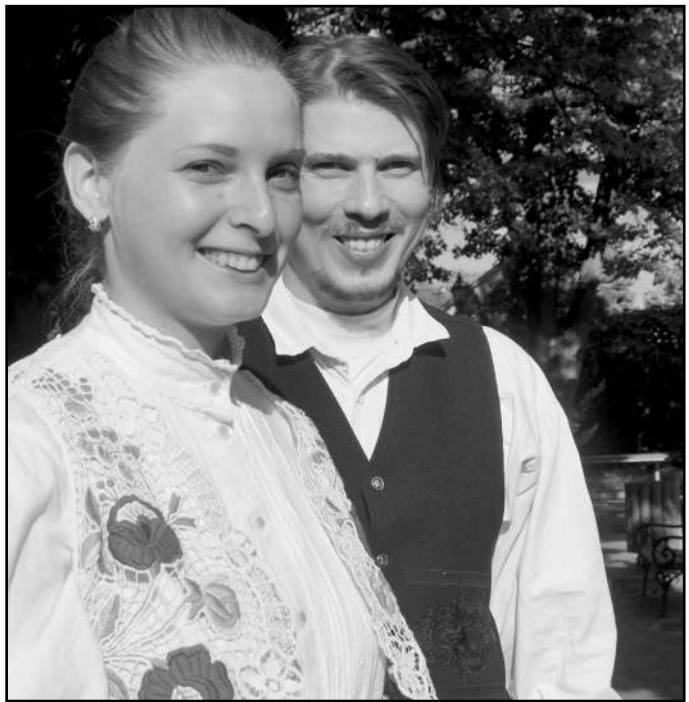
*s nem kap szabad utat az aktívkodó tömeg,
program lesz akkor is, el ne felejtjük mi,
online is lehet együtt időt tölteni.
Karantén idején falunapunk körül
rajzpájázat is volt, s a nyertes most örül.*

Az én szavamnak most van itt a vége,

*Átadom a helyem a fehérnépnek,
Hadd beszéljenek ők, hiszen szebb a hangjuk,
Hogy csendben mikor lesznek, na azt inkább hagyjuk...*

*Falunk nincsen bajban, mindig lesz mit enni,
a fehérnép piacra jár, pletykálni és főzni....*

Csipke Kultúrkör

ÍZŐRZÓK

Az Ízörzók című műsor 2007-ben indult útjára Magyarországon. Célja, hogy bemutassa egy adott település gasztronómiai különlegességeit, látnivalóit, kirándulási lehetőségeit, értékeit és a településen fellelhető hagyományörző csoportok munkáját.

Hatalmas megtiszteltetés volt, hogy Balatonendréd is lehetőséget kapott, hogy szerepeljen a Duna Tv és a Duna World egyik legkedveltebb műsorában, melynek felvétele 2020. június 29-én és 30-án két napos forgatás keretében zajlott településünkön. Az Ízörzók 2 fős stábbal, Róka Ildikó szerkesztő és Móczár István rendező-operatőr személyében érkezett Balatonendrére.

Róka Ildikó neve sokaknak ismerősen csenghet. Nem véletlenül. Ildikó itt született és itt is élt sokáig kis falunkban. Ennek okán már régi vágya volt, hogy szeretett szülőfalujában forgathasson.

Egyik forgatási napon se unatkozott a stáb. Szébbnél szebb és érdekesebbnél érdekesebb helyeken fordulhattak meg a kamerával.

Az első nap felvételei településünk polgármesterének, Késmárki Tibornak a szavaival kezdődtek, aki elmondta többek között, hogy kisfalunk a fejlődés útjára lépett, és szerencsére egyre többen találják meg falunkat akár letelepedési, akár nyaralási célzattal.

Polgármesterünk bemutatkozója után a stáb tagjai ellátogattak a Balatonendrédi Általános Iskolába, ahol filmre vették a csipkéző lányokat, és beszélgettek az iskola egyik tanítójával, Horváthné Herczeg Zsuzsával, aki évek óta kiemelkedően részt vesz a csipkekészítés oktatásában. Az endrédi vert csipke készítése azért is egyedülálló, mert a balatonendrédi vert csipke 1996 óta az iskolai tanterv részét képezi, technika óra keretében 5. osztálytól minden lány elsajátítja ennek a kézimunkának a csinját-

bínját. Ezen kívül a balatonendrédi csipke a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékének jó gyakorlatok regiszterébe „A balatonendrédi vert csipke hagyományának megőrzése az iskolai oktatásban” címmel felvételre került 2014-ben.

Az iskolai helyszín után a stáb meglátogatta Huszár László népi faragó mestert, akinek somogyi pásztorfaragások, történelmi témájú és Jézus életét ábrázoló alkotások kerülnek ki a keze alól. Laci bácsi az utóbbi időben növendékeket is oktat, ezzel is segítve ennek a csodálatos hivatásnak a fennmaradását

A második napon balatoni nótákkal érkeztek a Csipke Kultúrkör lányai-asszonyai, bemutatva saját magukat, és azt a lelkesedést, amivel a település lelkévé nőttek ki magukat az elmúlt években, mivel minden, Balatonendrédhez kapcsolódó eseményen, rendezvényen részt vesznek az adott alkalomra betanult műsorral. Hallhattuk György Katalint is, az énekkar életre hívóját, aki beszélt az énekkar fellépéseiről, és arról, hogy a mai napig aktívan, szívből

dolgoznak együtt, és készülnek különböző műsorokkal a település rendezvényeire.

A református parókia udvarán, ahonnan az endrédi csipkekészítés indult, bemutatkoztak a fel-

nőtt Csipkéző Kör tagjai is, akik munkáikkal hozzájárulnak Balatonendréd hírnevének öregbítéséhez, és ennek a csodaszép hagyománynak a fennmaradásához. Ezen a helyszínen hallhattuk Pulszter Zsuzsanna néprajzkutatót, aki a balatonendrédi csipke történetéről mesélt a kamerának, és Dr. Horváth Gyulát, a Csipkerózsa Kulturális Egyesület elnökét, aki a szervezet életéről, hagyományőrző tevékenységéről beszélt.

A műsorban szereplő ételek a Kemencés Udvarban, kemencékben készültek, ahol látható Király Csilla bemutatkozása is, ahol elmondja hogy az udvar 2000-ben családi kezdeményezésre indult. 2006 óta tartanak rendezvényeket a 15 kemecével működő udvarban. A látogatókat beavatják a kemence építés rejtelmeibe, és megmutatják a szabadtűzön és kemencében sütés-főzés titkait. Ezúton is köszönjük a Pap családnak, hogy lehetővé tették, hogy ilyen mesés helyszínen készülhessenek ezek a jobbnál jobb receptek.

Két nagyon jó hangulatú napot tudhatunk a hátunk mögött. Az időjárás ugyan megviccelt minket, a forró napsütésből egy pillanat alatt váltottunk hideg esőre a második napon, de szerencsére ez a felvételen nem látszik.

Összességében azt mondhatom, hogy egy nagyon összeszedett és színvonalas műsor kerekedett a felvételekből.

Ezúton is szeretnénk kifejezni köszönetünket mindazoknak, akik vállalták a szereplést és kiálltak a kamera elé, és mindazoknak is, akik jelenlétükkel, segítő kezükkel támogatták ennek a felvételnek a létrejöttét. A továbbiakban pedig szeretnénk közkinccsé tenni az Ízörzőkben megjelent ételek receptjeit, hátha többen kedvet kapnak egy kis sütéshez-főzéshez.

Lássuk a műsorban szereplő ételeket:

Galambleves daragaluskával

(elkészítette: **Tóth István**, elkészítésben segített: **Kovács István Lászlóné**)

Hozzávalók:

3 db galamb, sertészsír, 4 db sárgarépa, 3 db fehérrépa, 1 kisebb darab zeller, fél karalábé, 1 fej vöröshagyma, 20 dkg zöldborsó, 25 dkg gomba, 5-6 gerezd fokhagyma, 1 db citrom, 5 dkg vaj, 2 dl főzőtejszín, 2 evőkanál liszt. Fűszerek: só, őrölt fekete bors, őrölt kömény, tárkony, oregánó, bazsalikom, néhány szem borókabogyó, 3 babérlevél, teáskanál majoranna, csokornyai petrezselyemzöld.

Daragaluska:

1 db tojás, 4 evőkanál búzadara, só, késhegynyi szódadikarbóna

A megtisztított és jól átmosott galambokat kisebb darabokra vágjuk. Belsősegeit is felhasználhatjuk a leveshez. A megpucolt zöldségeket, a gombát félfőre, a hagymát apró kockákra vágjuk, a fokhagymát felaprítjuk.

Egy nagyobb fazékban a húst a hagymával együtt futtassuk át forró zsiradékon, közben szórjunk rá kevés sót. Ha a hús kifehéredett, akkor adjuk hozzá a borókabogyóval együtt összevágott fokhagyma felét, a zöldségeket, és addig forgassuk, amíg pörzsanyag képződik rajta. Hintsünk rá két evőkanál lisztet, majd öntsük fel három liter hideg vízzel. Forraljuk fel és addig főzzük, míg a hús már majdnem puha lesz. Közben ízlés szerint fűszerezzük.

Levesbetétként daragaluskát készítünk. Egy kis tálba ütünk egy egész tojást. Teszünk hozzá egy csipet sót, négy evőkanál búzadarát, egy teáskanál vágott petrezselyemzöldet és késhegynyi szódadikarbónát. Az egészet jól elkeverjük és negyed órán át pihentetjük.

Evőkanállal csendesen forró, sós vízbe szaggatjuk. Miután a galuskák feljöttek a víz tetejére további pár percig főzzük. Leszűrjük, és tálalásig félretesszük.

A gombát egy evőkanálnyi zsíron lepirítjuk, adjuk hozzá a vajat, csipetnyi sót, és az összevágott petrezselyemet. Így, elősütve tesszük a levesbe, pár perc múlva a zöldborsót, és a megmaradt fokhagymát is belekeverhetjük.

Mikor minden készre főtt, belecsurgatjuk a tejszínt, és kicsit savanyítjuk három citromkarikával.

Tálalásnál néhány galuskát helyezünk a tányérba, majd rámerítjük a forró levest. Citromkarikával és petrezselyemzölddel díszíthetjük.

Ez a leves más hússal is elkészíthető, de a galamb ízét leginkább a pulyka felsőcomb felhasználásával érhetjük el.

Ízes nyári káposzta

(elkészítette: **Verbovszkiné Czink Hajnalka**, elkészítésben segített: **Molnár Lajosné**)

Hozzávalók:

50 dkg darált hús, 2 db tojás, 1,5 kiló fejes káposzta, 6 dkg rizs, 2 teáskanál őrölt paprika, 1/2 teáskanál őrölt feketebors, só, 1 fej vöröshagyma, 2 dl tejfől, 1 evőkanál liszt, 5 dl paradicsomlé, 3 db színes paprika, 10 kockátparadicsom, 1 üveg házi lecsó.

A káposztát torzsájától megtisztítva sós vízben pár percre előfőzzük. Leveleire szedve kicsit húlni hagyjuk.

A vöröshagymát felkockázzuk, a paradicsomokat és paprikákat is felszeljük.

Elkészítjük a tölteléket. A darált húst a rizzsel, két tojással, teáskanálnyi sóval, fél teáskanálnyi borssal, két teáskanál őrölt paprikával laza állagúra gyúrjuk.

A káposzta levelek vastag részeit kivágjuk, a nagyobb darabokat elfelezzük, majd a töltelékkel nem túl szorosan felgöngyöljük, végeit benyomjuk.

A maradék káposztát apróra összevágjuk.

Ez az étel fazékban, hőálló edényben sütőben, cserépben és kemencében is elkészíthető.

Az edényünk alját beterítjük apró káposztával, sorban rárakjuk a tölteléket, meghintjük a vöröshagyma felével, majd befedjük a megmaradt húsos káposztákkal. Tetejére is kerül vágott káposzta, kevés só, paradicsomlé, és annyi víz, hogy az edény tartalmát szinte ellepje. Lefedjük, majd egy órára betoljuk a felfűtött kemencébe (sütőbe).

A tejfölt a liszttel és kevés vízzel csomómentesre keverjük. Ráborítjuk az előpárolt káposztára, ezután a lecsót, az összevágott színes paprikákat és paradicsomot helyezük a tetejére. Ekkor már fedő nélkül toljuk vissza sülni. Bő tíz perc alatt egy kis színt kap a teteje, és már tálalhatjuk is. Finom, barna kenyérral a legízletesebb.

Szilvavalekváros kifli

(elkészítette: **Verbovszky Sándorné**)

Hozzávalók:

1 üveg szilvavalekvár, 1 kg liszt, 35 dkg margarin, 20 dkg sertészsír, 5 dkg élesztő, 1 teáskanál kristálycukor, 2 dl tej, 1 teáskanál só, 3 tojássárgája, 20 dkg porcukor
Langyos, cukros tejbe belemorzsoljuk az élesztőt, és megvárjuk, míg megkel.

A lisztbe teáskanálnyi sót szórunk, majd a margarint és a sertészsírt elmorzsoljuk benne. Közepébe mélyedést formázunk, ide öntjük a felfuttatott élesztőt. Kicsit elkeverjük. Beletesszük a tojások sárgáját is. Az így kapott laza, puha tésztát jól kigyúrjuk.

Öt bucit kerekítünk belőle, majd letakarjuk, és egy órát kelesztjük.

A megsaporodott tésztákat újra átforgatjuk. Egyenként kör alakúra kinyújtjuk, és nyolc cikkre, mint a tortát, felvágjuk. Széleire egy-egy evőkanálnyi szilvavalekvárt teszünk, majd kívülről befelé feltekerjük a kifliket. Tetejüket kevés tejjel hígított tojássárgájával átkenjük, és 180 fokban (sütőben), fél óra alatt megsütjük. Még forrón vaníliás porcukorba beleforgatjuk.

Ezek a kiflik a sok zsiradéktól nagyon omlósak, több napon át fogyaszthatók, nem száradnak ki.

Endrédi nyúlragu petrezselymes nudlival

(elkészítette: **György Katalin**)

Hozzávalók:

1 kg nyúlhús, 8-10 dkg liszt, 1 kg burgonya, 3 gerezd fokhagyma, 3 dl paradicsompüré, 1 dl vörösbort, 2 tojás sárgája, 3 evőkanál olaj, petrezselyem, bazsalikom, só, bors.

A fokhagymát apró kockákra vágjuk.

A húst kicsontozzuk, felkockázzuk, olajon megpirítjuk. Közben sózzuk, megvárjuk, míg a hús kivilágosodik, ekkor kerülhet rá az őrölt bors, a bazsalikom és a fokhagyma. Felöntjük paradicsompürével és két deci vízzel fél órán át főzzük. Ezután borítjuk hozzá a vörösbort. Addig rotyogtatjuk, míg a folyadék teljesen elpárolog.

A nudlihoz a burgonyát sós vízben megfőzzük, leöntjük róla a vizet, krumplinyomón átnyomjuk, és hagyjuk kihűlni. Nem célszerű újkrumplit használni, mert az sokkal több lisztet vesz fel. Hozzáadjuk a tojások sárgáját, az apróra vágott petrezselymet, ízlés szerint sót, és annyi lisztet, hogy összeálljon a tészta. Jól kidolgozzuk, lisztezett gyúródeszkán kisodorjuk, csíkokra, majd kis téglalapokra vágjuk, amiket egyenként nudlivá formázunk. Forró, sós vízben kifőzzük, és a raguhoz tálaljuk.

Kapros-túrós gánica

(elkészítette: **Tóth István**, elkészítésben segített: **Kovács István Lászlóné**)

Hozzávalók:

1 kiló burgonya, 30 dkg liszt, 20 dkg füstölt szalonna, 25 dkg túró, 15 dkg zsír, 2 fej vöröshagyma, 1 csokor kapor, só, 2 dl tejföl.

A füstölt szalonnát felkockázzuk, kisütjük a zsíráját.

A megpucolt, megmosott apró kockákra vágott burgonyát annyi sós vízben, ami éppen ellepi, feltesszük főni. Addig főzzük, amíg a burgonyatörővel könnyedén szét tudjuk nyomni a saját levében. Ekkor teszünk bele két evőkanál zsírt. Utána folyamatos keverés közben beledolgozunk harminc deka lisztet, és addig tartjuk a tűzön, amíg a liszt is átfő. Ez kb. öt perc.

Az apró kockákra vágott vöröshagymát bő zsírban sárgára pirítjuk. Ebbe a hagymás zsírba fogjuk beleszagatni a megfőtt gánicát.

A két kanállal megformázott galuskákat hagymás zsírban megforgatjuk. Tányérra rakjuk, kapor, sós túróval, és szalonna pörccel megszórjuk. Végül tejjel és frissen vágott kappalalal díszítjük.

Grillázs torta habcsókkal

(elkészítette: **Karé Ferencné**, elkészítésben segített: **Verbovszkiné Czink Hajnalka**)

Hozzávalók:

1 kg darált dió, 1 kg kristálycukor, zsír. Díszítéshez: 1 kg porcukor, 10 db tojás fehérje, 30 félbevágott dió.

A tojások fehérjét elkezdjük felverni. Amikor már keményebb habbá vált, apránként hozzáadjuk a porcukrot. Gőz felett addig verjük, amíg a hab megszilárdul. Egy nyomózsákba félreteszünk a habból a torta díszítéséhez.

Tepsinket kikenjük zsírral, távolságot tartva elhelyezzük benne a fél diókat. Ezekre habzsákkal formákat nyomunk, majd ötven fokos sütőbe helyezzük úgy, hogy az ajtaját kitámasztjuk. Így szárítjuk másfél-két órán át a habcsókokat.

A kristálycukrot folyóssá melegítjük és belekeverünk egy kiló diót.

Folyamatosan melegen tartjuk, hogy a massa formálható maradjon.

A gyűrődesszékát és a sodrófát is megszírozzuk. A deszkára három fakanálnyi grillázst teszünk, amit vékony téglalappá szétsodrunk. Késsel felcsíkozzuk kb. hét centi hosszú, másfél centi széles darabokra, ezeket egyenként rányomjuk a gömbölyű sodrófára. Fél percig szikkasztjuk, majd leszedjük, és félretesszük az így nyert félköríveket.

Két egyforma kuglóf formát kizsírozzunk. Tisztított, zsírozott, krumpli segítségével belenyomjuk a forró grillázst. Hideg vízzel töltött lábasban hirtelen lehűtjük, és már ki is lehet venni a formából. Áttörölgetjük.

Egy hosszabb formát is készítünk a deszkán, ez lesz a kosár füle. Amikor kicsit hűlt, óvatosan meghajlítjuk, és félretesszük. Sodrunk még egy kör alakú formát a két kosár közé. Ezzel ragasztjuk össze a lefelé, illetve felfelé fordított kosarakat. A felső kosár peremére grillázssal felragasztgatjuk a félkör formájú íveket, a kosár fülét, majd azt is kirakjuk félkörökkel. A kosár közepét telepakoljuk habcsókkal, a félretett tojás-habbal pedig kidíszítjük a kosarat.

Jó étvágyat minden elkészített ételhez!

Forrás: izorzok.hu, facebook.com/Izorzok, Györgyi Hedvig, Pulszter Zsuzsanna, Bauerné Aladics Anett,

Bauerné Aladics Anett

KATOLIKUS EGYHÁZ

A hit ereje

Szent Lúcia született: Szicília, Szirakúza? Meghalt: Szirakúza 304 körül
Életét csupán a legendák világából ismerjük. Bizonyosan annyit tudhatunk, hogy a Diocletianus féle keresztényüldözés idején élt Szirakúzában. Egy V-VI. századból ránk maradt történet szerint, beteg édesanyját kísérte el Cataniába, Szent Ágota sírjához, hogy gyógyulását kérje. Miután édesanyja meggyógyult, álmában megjelent a szent, s megkérdezte tőle, hogy miért idegenben lévő sírjánál kerestek gyógyulást, mikor ezt Lúcia saját hitével is elérhette volna.

Lúcia az álom hatására elhatározta, hogy nem megy férjhez. Pogány vőlegénye, mikor minderről értesült, a bíró elé hurcolta bosszúból, mert elesett a magas hozománytól. A bíró parancsot adott, ha Lúcia nem akar férjhez menni, gyalázzák meg, azonban teste hirtelen olyan súlyossá vált, hogy nem tudták elmozdítani a helyéről. Ezután kínozták, végül a bíró parancsára karddal átszúrták a torkát. A Gergely-naptár reformig ünnepe a tél legrövidebb napjára esett, melyet a nép gazdag szokásokkal vett körül. Így vált Lúcia vagy Luca napja a jövődölések napjává. Lúcia élete példa, hogy a hit kegyelme képes gyökeresen átalakítani az ember életét. Ez felfoghatatlan annak, aki e világ szerint gondolkodik. Isten egy pillanatra sem hagyja az embert, erőt ad a nehézségek, szenvedések elviseléséhez. Kérjük Szent Lúcia közbenjárását, hogy életünk jelen helyzetében mi is képesek legyünk megtapasztalni a hit erejét.

„Gyere velünk Betlehembe!”

Az év elején, (január 3-án) EFOP 1.3.9-17-2017-00003. pályázat keretében Vörsön hagyományőrző kiránduláson vettünk részt. Közeledve Jézus születésének ünnepéhez szívesen felidézzük és megosztjuk élményeinket.

Betlehem állítás hagyományáról

Assisi Szent Ferenc 1223-ban az itáliai Greccióban megkérte egy barátját, hogy rendezzen be számára egy barlangot, készítse jászolt, hozzon szalmát, szamarat és ökröt, értesítse a pásztorokat. Így elevenítették fel a szent éjszaka eseményeit. Köz-

ben maga Szent Ferenc olvasta fel az evangéliumból a Jézus születését elbeszélő részeket, majd saját szavaival egészítette ki az elhangzottakat. Az egyik messze földről érkező zarándok Ferenc gyönyörű beszéde közben észrevette, hogy a jászolba fektetett baba megelevenedik, az Istengyermek valóban ott van az imádkozó sokaság között. A betlehem állítás lényege az egykori események átélése, mely hozzásegíti az embereket, hogy saját szívükben is elkészítsék a jászolt, amelybe minden karácsonykor beleszülethet az isteni kisdéd, aki hajléktalanul, nincstelenül jött a világra, magára véve minden ember fájalmát, nélkülözését, vagyis egy lett velünk e szent éjszakán. Nemcsak a ferences, hanem minden templomban, sőt a köztereken is szokássá vált a betlehem állítása.

Úticélunk Vörs Somogy Megyében a Marcali járásban található, közel 500 fős település. A Szent Márton templomban 2019-ben 71. alkalommal készült el a Közép-Európa ma legnagyobb betleheme. Ungvárszky Imre Plébános Úr elmondta, hogy 1948-ra nyúlik vissza egy falubeli kezdeményezésére az első betlehem építése. A mára 60 négyzetméteresre növekedett betlehem természetes anyagokból készül, az ember, állat figurák gipszből, a falubeliek 8-10 napos jól összehangolt munkájának eredményeképpen. Külföldi és hazai látogatók száma évről-évre nő, több ezres érdeklődő tekinti meg a folyamatosan újuló alkotást, amelyhez szívesen veszik a látogatók ötleteit is.

Felelevenítettük a gyerekekkel a Szent Család betlehemi életét összekapcsolva az elénk táruló betlehemi jelenetekkel, majd karácsonyi énekekkel fejeztük be a templomi látogatást. Csodálatos lelki élményben volt részünk.

A betlehem megtekintése után a faluban lévő Tuzoltó Múzeumba látogattunk el, amely 1984-ben nyílt meg. Itt a gyerekek nagy örömeire a tűzoltással összefüggő eszközöket, tárgyakat tekinthettünk és tapinthatunk meg. A Múzeum vendége az a fehér gólya, aki 13 éven keresztül elsőként érkezett meg a településre. Az itt élők Charlie névre keresztelték.

A Talpasház szintén sok új látnivalót és ismereteket nyújtott számunkra.

2015-ben az Oktatási és Kulturális Minisztérium által Vendégváró tájházak pályázatnak köszönhetően kerülhetett felújításra. A Kis-Balaton hagyományos használati eszközeit, elsősorban a népi halászati módszerekhez kapcsolódó szerzőségeket, a táj népi építészetét, a lápból élő pákászok életmódját ismerhettük meg. A gyerekek számára az eszközök, berendezési tárgyak nagyrészt ismeretlenek voltak. Elképzeltük a házban a korabeli életet és azt is, ha nekünk lenne lehetőségünk akár csak kis időre is itt lakni. A ház hangulata nagy hatással volt ránk.

Házunk felett megáll-e a csillag?

Csendben jönnek a Háromkirályok. Ablakaink alatt tudakozódnak. Keresik a házat, ahová Betlehem pusztájából végül befogadták a Kisdedet. Azonban Heródesekbe is botlanak, mint egykor Júdeában, akik képmutatásukkal, egoizmusukkal, isteni igazság ellen való hadakozásukkal, önmaguk felett mondanak ítéletet.

Akiket a csillag vezet, csak ideig-óráig kísérheti meg a sötétség, hogy a próbák által is megerősödjének. S akik hűségesekek, azokat útjukon nem hagyja el. Így voltak a Háromkirályok, akiknek feje fölött szétoszlottak a kormos fellegek, amint megpillantották a csillagot, igen megörültek. Napkeletől-Betlehemig vezette őket, amíg meg nem állt a hely fölött, ahol a Gyermekek volt. A házba lépve ott találták Őt anyjával, Máriával és leborulva hódoltak neki. Bár sok mindent elvehetnek tőlünk, Istenbe vetett hitünket, reményünket sohasem, ahhoz csak mi tudunk hűtlenné válni. De vajon a mi házunk felett megáll-e a csillag? A karácsonyi Betlehem pusztájából képesek vagyunk-e áttemelni életünkbe a Kisdedet? Életünk legfontosabb feladata meghallani és befogadni Isten szívdobogását, megtapasztalni ezt a feltétel nélküli szeretetet és beépíteni mindennapjainkba, életünkbe. Szent Ágostonnal valljuk nyugtalan a mi szívünk, ebben a helyzetben ott van számunkra Szűzanya lelkülete, amely nem más, mint a nyitottság az Isten mellett való radikális elköteleződés példája. Teljesen odaadja magát Istennek. Tudja, hogy nem könnyű az út, amelyre vállalkozik. Adódtak nehézségek, konfliktushelyzetek, lelki megpróbáltatások, kételyek. József mit fog szólni? Hogyan fogja világra hozni a világ világosságát? Nyomasztotta a nagy felelősség, hogy Isten Fiát hozza a világra. Az igenjében benne van minden nehézség, fájdalom, a teljes Istenre hagyatkozás, mert füle egész életében Isten szívében van. Egyetlen célja ma is, hogy életet adjon, elvezessen személyes, családi és közösségi életünkben az élet forrásához, Jézushoz.

Legyen az adventi és karácsonyi szent idő a személyes igenünk időszaka. Bár vannak életünkben ső-

tétségek, árnyoldalak, bizonytalanságok ne feledjük, ha hűségben megmaradunk a csillag útján, boldog lehet az életünk. Amint a csillag elvezette a napkeleti bölcseket Betlehembe, úgy Máriának a lelkülete, személyes igenjének mélysége vezessen bennünket, hogy Jézus ne csak Betlehemben, hanem személyes életünkben is megszülethessen és hálatelt szívvel tudjuk énekelni: „Dicsősség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarató embereknek”.

Kegyelemteljes karácsonyt és Istentől megáldott, békés új esztendő, jó egészséget kívánok a balatonendrédai Egyházközség Plébánosa és Képviselőtestülete nevében.

Pacs Katalin

Ünnepi programok

- **December 15-től** (kedd) **Szent Család kilenced** – 16 órától a templomban
- **December 24.** (csütörtök) **Urunk születésének ünnepe** - 22.00 órákor szentmise
- **December 25.** (péntek) **Karácsony - Pásztorok miséje** – 10.30 órákor szentmise
- **December 26.** (szombat) **Szent István első vértanú ünnepe** - 10.30 órákor szentmise
- **December 27.** (vasárnap) **Szent Család ünnepe** – 10.30 órákor szentmise
- **December 31.** (csütörtök) **Évvégi hálaadás** – 15.00 órákor
- **Január 1.** (péntek) **Újév – Szűz Mária, Isten Anyja ünnepe** – 10.30 órákor szentmise

REFORMÁTUS EGYHÁZ

ÜNNEPNAR, MINT PALOTA AZ IDŐBEN

„Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt.

Megvan az ideje a születésnek, és megvan az ideje a meghalásnak.

Megvan az ideje az ültetésnek, és megvan az ideje az ültetvény kitépésének.

Megvan az ideje a rombolásnak, és megvan az ideje az építésnek.

Megvan az ideje a sírásnak, és megvan az ideje a nevetésnek.

Megvan az ideje a gyásznak, és megvan az ideje a táncnak.

Megvan az ideje a kövek szétszórásának, és megvan az ideje a kövek összerakásának.

Megvan az ideje a megőrzésnek, és megvan az ideje az eldobásnak.

Megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek.

Megvan az ideje a szeretetnek, és megvan az ideje a gyűlöletnek.

Mindennek megszabott ideje van (...) (Isten) szépen megalkotott mindent a maga idejében (...), az örökkévalóságot is az emberi értelem elé tárta, de az ember mégsem tudja felfogni Isten alkotásait elejétől végig, amelyeket megalkotott. Rájöttem, hogy nincs jobb dolog, mint ha örül az ember, és a maga javára törekszik egész életében. Rájöttem, hogy mindaz, amit Isten tesz, örökké megmarad, nincs ahhoz hozzátenni való és nincs belőle elvenni való.” Prédikátor könyve 3, 1-2. 4. 5a. 6b. 7b. 8a. 11-14a.

Karácsonyhoz közeledve az ünnepre hangolódás időszaka az egyik legnagyobb lehetőség arra, hogy a jól bejáratott rutinjaink szövevénye és rohanó mindennapjaink sodrából egy kicsit lassítsunk és megálljunk. Tudatosan megálljunk és az ünnepekre hangolódva, az adventi várakozás gyertyafényes meghitt csendességében, a felemelő pillanatok sokaságára fókuszáljunk. Az adventi csend a **legmagasztosabb időszak arra, hogy lelkünk megérintődjön** és azokhoz az eseményekhez kapcsolódjon, amelyek éppen most, ebben a csendes időszakban történnek velünk. Tudunk-e hálás szívvel megállni és magunkévá tudjuk-e tenni Gárdonyi Géza gondolatát, miszerint: „... Az óra a tied. Az óra, amelyben élsz, ne siess ki belőle...”?

Most, ebben a próbatélektől terhes 2020. esztendőben, a felgyorsult hétköznapjaink rutinjából kiszakadva valóban *megélni* szeretnénk ezt az ünnepi időszakot vagy pedig *túlélni*? Valóban megélni szeretnénk? Megélni a maga legnagyobb teljességben az ünnepekre való lelki hangolódást ahelyett, hogy túlélnénk? Megélni olyan módon is lehetséges, hogy a teljes figyelmünkkel a pillanatra fókuszálva, a maga teljességében *meg tudjuk élni* azt, ami az „itt és most”-ban történik velünk, s amely által az adventi várakozás csendjének fényében megtapasztalhatjuk saját életünk gazdagságát.

Az ünnepre való készülés rohanásában a túlélésre szeretnénk összpontosítani, vagy pedig a **türelmes várakozás teljességében megélni** az adventi időszakot és a **maga teljességében tisztelni az ünnepeket**? *Wass Albert* „*Az én titok – karácsonyom*” című művében olyan sokatmondóan mutatja be az ünnep lényegét, amikor ekképpen fogalmaz: „Megtanultam tisztelni az ünnepet. Az ünnep Isten ajándéka, mint a többi nap, s arra való, hogy hétköznapi mivoltunkból kivetkőzve tiszteljük önmagunkban az embert. Sajnálom azokat, akik nem tudnak ünnepelni. Az ünnep önmagunk fölemelése. Tiszta ünnepi ruhában és tiszta ünnepi gondolatokkal lehet csak ünnepelni, fölemelkedve a hétköznapokon s apró küzdelmeinken. Csak az ünneplőbe öltözött ember tudja megérteni annak a kijelentésnek a nagyságát, hogy Isten az embert a saját képére teremtette.”

A hétköznapi életünk nem más, mint a **jól bejárt rutinjaink szövevénye**, ahol a rutin olyan mintákat követ, amelyek nap, mint nap ismétlődnek. Olyan maguktól értetődő dolgok formájában, amelyek élhetővé teszik az életet. Viszont ezek az ismétlődő jelenségek okozzák a hétköznapiasság keserűségét, amelyektől olykor monotonná, szürkévé válik az élet. Ezért arra törekszünk, hogy időről időre megszakítsuk az egyhangúságot. Az ünnepek valamennyi formája pedig nagyszerű lehetőséget kínál arra nézve, hogy a hirtelen megszakítás eredményeként megérkezünk az időn kívüli időbe. *Marius van Leeuwen* megfogalmazása szerint „... ebben a kívül eső időben megszűnik a mindennapok hatása: nincs törvény, nincs kötelesség, nincsenek azok a dolgok, amelyektől a mindennapi élet egyszerre otthonos és terhes. Az ünnep megszabadít a tehertől és újból felvértez, hogy amikor ismét hazatérünk a hétköznapi életbe, az elviselhető legyen.”

Az ünnep, olyan számunkra, mint egy palota az időben. *Antoine de Saint – Exupéry* egy sokatmondó hasonlattal mutatja be számunkra az ünnepek jelentőségét. „*Citadella*” című regényében az *időt egy építményhez* hasonlítja. Egy hajlékhoz, amelyet be kell rendezni, akár mint az otthonunkat, hogy lakhatóvá váljék számunkra. Az ünnepek szobák ebben a házban, megadják az épület szerkezetét. Minden ünnepnek megvan a maga szerepe. Az ünnepek együtt arra szolgálnak, hogy akik szobáról szobára járnak, ünnepről ünnepre, az életet úgy tapasztalhassák meg, mint „tartós életet”. Az ünnepek állomáshelyek, nélkülük az élet tovarohan egyre fokozódó sebességgel, mégpedig olyan alaktalanul, formátlanul, ahogy a homok kifolyik az ember ujjai között. Az ünnep lehetőséget kínál arra, hogy megálljunk, és számba vegyük azt, ami számít. Ezért az élet nagy pillanatait mindig ünnepek és szertartások jelezik. Az esküvő, a gyerek születésének napja, a meghalás napja, a búcsú napja, a termés betakarításának napja, mind olyan ünnepek, amelyek „építménnyé magasodnak, az élet nagy tartószerkezetévé”, hogy így lépünk lépésről lépésre az idő palotájában, ahol minden lépésnek jelentősége van. Így „még az elröppenő időben is lesz némi *maradandóság*; az időben egy citadella épül, amely erősség a *mulandóság* ellen”, - fogalmazza meg *Marius van Leeuwen*.

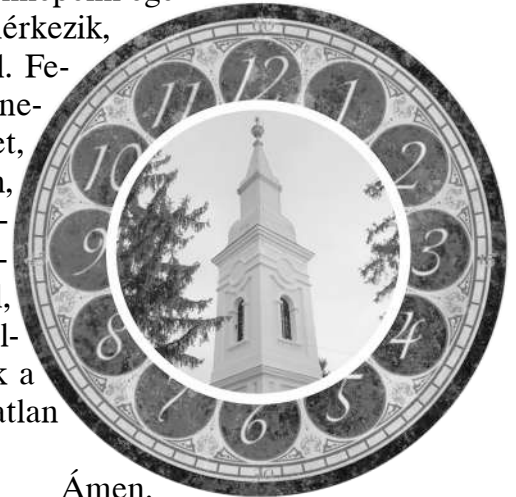
A vasárnap, mint az Úr megszentelt napja is egy ünnepnap és olyan, mint egy palota az időben. Egy megálló, ami ellensúlyozza az egyhangúságot, és egy pillanatra megállítja az egyre csak múló és rohanó időt.

Az előbbieken nevezett ünnepnapok, valamint az adventi várakozás és a karácsony is a legjobb alkalmak arra, hogy **szeretteinknek minőségi időt ajándékozzunk**. Mi vajon tudjuk-e ebben a karácsonyi ünnepkörben a „minőségi idő” és a „figyelmes jelenlétünk” ajándékát adni családtagjainknak, szeretteinknek, a beteg és ránk bízott embereknek? Hiszen a minőségi időre mindenkinek szüksége van. Szükségünk van, hogy meghallgassanak. Szükségünk van mások figyelmes jelenlétére.

Tudunk-e ebben az adventben a karácsonyi ünnep és az újév küszöbéhez közeledve, **hálás szívvel köszönetet mondani** az év során történt találkozásokért, beszélgetésekért és a minőségi idő ajándékaiért szeretteinknek és Istennek? *Márai Sándor* alábbi soraival élve azt kívánom, hogy minél többen

meg tudják tapasztalni azt a felemelő élményt, hogy mit jelent ünnepelni egészen, mit jelent ünnepelni testben és lélekben: „Ha az ünnep elérkezik, akkor ünnepelj egészen. (...) Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata. Az ünnepet nemcsak a naptárban írnak piros betűkkel. Nézd a régieket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! (...) Az ünnep legyen ünnepies. (...) S mindenekelőtt legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, a megszakításból, a teljes kikapcsolásból, legyen benne áhítat és föltétlenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl reá, testben és lélekben.” S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másféle, láthatatlan ünnepeket is. Ilyenkor felejts el mindent, figyelj az ünnepre.“

Ámen.

Balatonendréd, 2020. advent

Sándor Zsuzsa Noémi
református lelkipásztor

FORMATARTÓ MÉZESKALÁCS

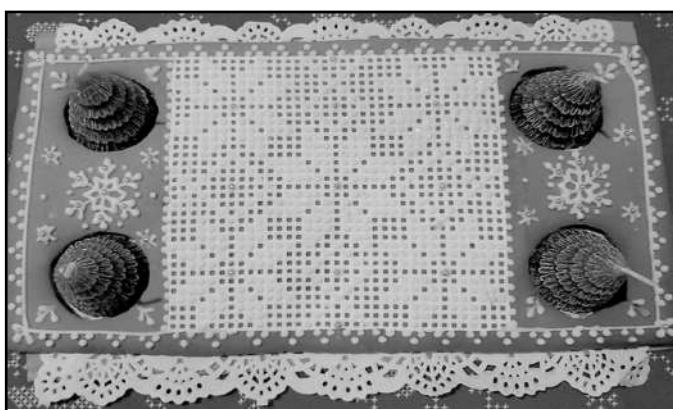
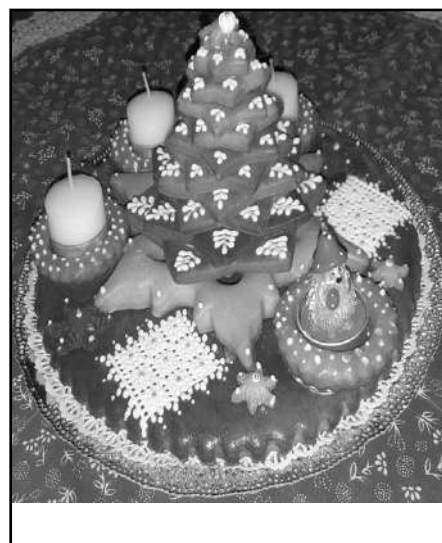
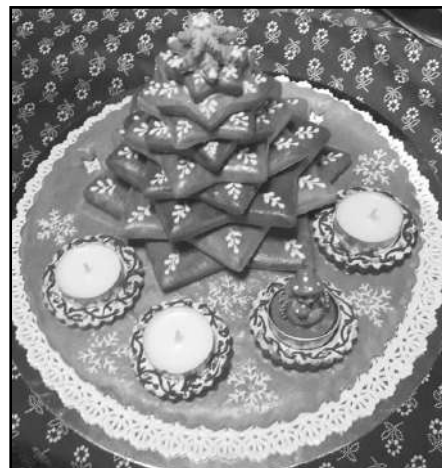
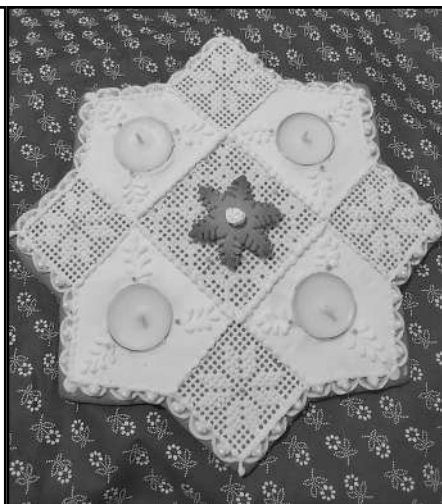
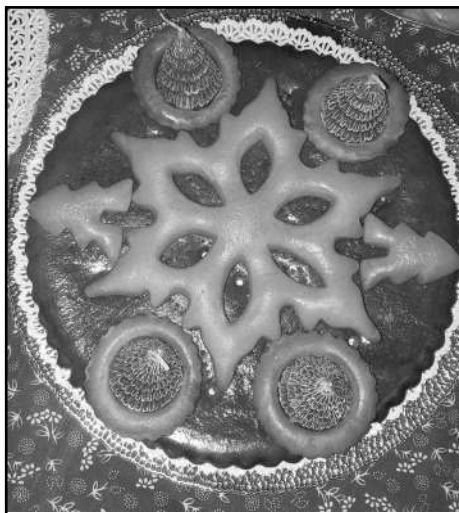
Hozzávalók: 90 dkg liszt, 25 dkg kristálycukor, 2 dl méz, 10 dkg margarin, 3 dl tej, 1 mokkáskanál szóda, 2 evőkanál mézeskalács fűszer.

A margarint, mézet, cukrot, fűszert felmelegítjük, jól összekeverjük, beleöntjük a tejet, és hűlni hagyjuk. Kihűlés után belekeverjük a szóda, citromlével kevert lisztet, és tésztát gyúrunk belőle. A tészta így elkészítve nagyon ragad, ezért jó, ha egy napig hűtőszekrényben tartjuk. Másnap lisztes deszkán 4-5 mm vastagra nyújtjuk- szaggatóval vagy éles késsel figurákat vágunk ki belőle. Előmelegített sütőben (175°) világosra sütjük (kb. 10 perc). Sütés után dobozban hónapokig tarthatjuk.

ÍRÓKA (cukormáz)

1 tojásfehérjéhez kb. 25 dkg porcukor kell, fontos, hogy jól át legyen szitálva. Ehhez adunk 1 teáskanál keményítőt és 1 mokkáskanál citromlevet, majd - ugyancsak fontos, hogy nem géppel! - kanállal keverjük ki.

Puruczkné Geiger Piroska receptje és alkotásai

Áldott, békés karácsonyi ünnepet és boldog új évet kívánunk.
Szerkesztőség

IN MEMORIAM

„...és csinálják még a csipkét?...”

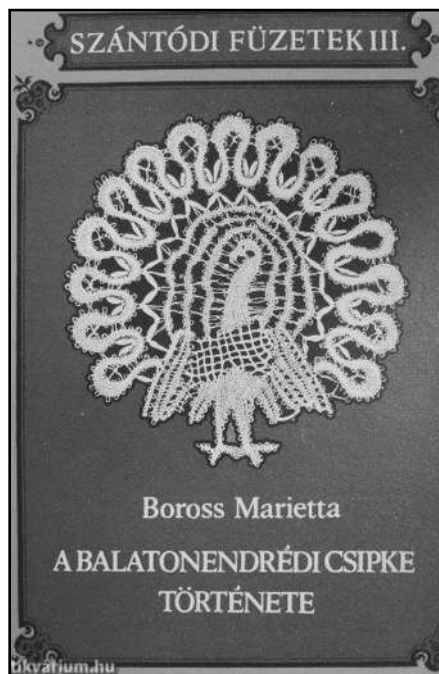
Boross Marietta (1920 – 2020)
emlékére

Boross Marietta néprajzkutató, múzeológus Szántódpusztán született 1920. augusztus 21-én, és 101. életében, röviddel a 100. születésnapja után, 2020. szeptember 24-én hunyt el Budapesten. Neve sok endrédi számára ismerősen csenghet, hiszen ő kutatta és írta meg elsőként a vert csipke történetét.

Somogy és a Balaton környéke fontos szerepet töltött be életében, s kutatói pályafutása alatt számos eredményt ért el a térség értékeinek feltárásában, bemutatásában. *A balatonendrédi csipke története* című füzetét 1981-ben jelent meg a Siotour gondozásában, s azóta is alapmű az endrédi csipke iránt érdeklődők számára. Nevéhez kötődik a *zamárdi tájház*, a *buzsáki tájház*, a *balatonszentgyörgyi Csillagvár* berendezése, a *szántódpusztai majorság* történetének feltárása, a környék néprajzi adatainak gyűjtése és publikálása (*Szántódi füzetek*). Neki köszönhető, hogy szülőhelye, Szántódpusztán nem jutott a legtöbb egykori nagybirtok sorsára, hanem közbenjárására és közreműködésével szakszerűen rendbehozták és új funkciót kapva az egykori cselédség életét bemutató turisztikai látványossággá és hosszú évtizedekre meghatározó kulturális központtá válhatott. 1995-ben a szántódpusztai majorsági épületek helyreállításáért Boross Mariettát munkatársaival együtt Europa Nostra-

díjjal tüntették ki. A környékekhez fűződő kötődését munkásságán túl az is igazolja, hogy alapítótagja és haláláig tagja volt a Budapesten működő *Somogyiak Baráti Körének*.

Édesapja, Boross Jenő agrár-mérnök, a Tihanyi Apátság szántódpusztai birtokának intézője volt. A földművelés gyermekkorától kedves volt Marietta számára, s olyannyira közel állt hozzá a gazdálkodás, hogy agrárpályára készülve folytatta tanulmányait a Magyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémián. Terveit a háború meghiúsította, de érdeklődése nem szűnt meg a föld iránt: néprajzi írásainak jelentős része a népi iparművészet mellett a népi kertkultúrával, paraszti gazdálkodással foglalkozik. 1950-ben szerzett múzeológusi oklevelet néprajzból és újkori művészettörténetből a Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetemen (ma Eötvös Loránd Tudományegyetem), 1965-ben védte meg *Magyarországi kertkultúrák néprajza* című disszertációját, elnyerve ezzel a bölcsészettudomány doktora címet. 1950-től nyugdíjazásáig, 1979-ig a budapesti Néprajzi Múzeum munkatársa volt. Jelentős munkát végzett a kisebbségek, különösen a magyarországi németek kutatásában is, aminek elismeréseként 2002-ben a Magyar Néprajzi Társaság Pro Ethnographia Minoritatum-emlékérmével, 2008-ban pedig a Kisebbségekért Díjjal is méltatták. 2014-ben Magyar Arany Érdemkeresztrel ismerték el tudományos munkásságát.

Édesanyja a jónevű családból származó Strobentz Gizella volt, akinek nagyapja, Strobentz Alajos alapít-

totta az első magyarországi festékgyárat. A dédapára Marietta végtelenül büszke volt: *„A dédapám egy csodálatos ember volt (...) Baján megismerkedett egy hajómolnár leánykájával (...) Reich Borbálával, és annak a kis hozományából... hogy egy emberöltő alatt mire vitte. Semmiféle képzettsége nem volt. (...) Az Osztrák-Magyar Bank igazgatósági tagja, a Salgótarjáni Kőszénbánya Társulat elnöke, a Fonciere Pesti Biztosító Intézet igazgatósági tagja, kereskedő és gyártulajdonos. És mindez iskolázás nélkül. Tulajdonképpen egy Jókai-figura.”* – mesélte beszélgetésünk alkalmával.

2017. decemberében volt szerencsém találkozni Boross Mariettával személyesen. A pécsi Néprajzi Múzeum kutatóiként a Zsolnay lányok néprajzi hagyatéka után tudakozódtunk nála, mert Budapestről Pécsre az ő kíséretével került a múzeumi anyag. Marietta néni a Budai Várnegyedben, Úri utcai lakásában fogadott minket. A múlt értékeinek tisztelete bútorairól, berendezési tárgyairól is tükröződött, és hihetetlen szellemi frissesség, jókedv, derűlátás sugárzott a lényéből. Amikor kiderült, hogy Balatonendréden lakom, felderült az arca. Mindig csodálta a csipkeverők munkáját, és szíven viselte annak idején, hogy az iskolai csipkeverés felkerüljön a Szellemi Kulturális Örökség jó gyakorlatainak listájára. *„És csinálják még a csipkét?”* – kérdezte. Boldog volt, amikor elmeséltem, hogy igen, bizony, hogy csinálják, hogy Endréden minden iskolás lány úgy ballag el, hogy elsajátította a csipkeverés tudományát, s hogy néhány éve alakult egy felnőtt Csipkéző Kör is. Örült, hogy az endrédi csipke sikeréhez az ő munkássága is hozzájárult. Mi pedig hálával tartozunk Boross Marietta, a balatonendrédi vert csipke első kutatója emlékének.

Pulszter Zsuzsanna
néprajzkutató

Források: saját interjú, 2017; Magyar Néprajzi Lexikon; Tóth Gábor: Százéves Boross Marietta, Szántódpusztán megmentője, vasarnap.hu; Ament-Kovács Bence: A 100 esztendő Boross Marietta köszöntése, centrum.hu; Kovács Emőke: Akinek Szántódpusztán megmentését köszönhetjük, likebalaton.hu; Életének 101. évében elhunyt Boross Marietta néprajzkutató, alumni.elte.hu; Fotó: sonline.hu, Egy évszázada keresi az eredetét Boross Marietta

Balatonendrédi Haladás FC

Vírus – vírus –vírus – A tavaszi idényünket szétvágta ez a fránya vírus, így akkor nem hirdettek végeredményt.

Bízva a gyengébb második hullámban, reménykedtünk, hogy az őszt végig tudjuk játszani. Majdnem sikerült, egy elhalasztott mérkőzés (Nágocs) kivételével végig sikerült vinni a bajnokságot. A napokban viszont a rossz járványügyi állapotok miatt megszakították a bajnoki fordulókat. Bízunk benne, hogy tavasszal már vírus mentesen tudjuk folytatni.

Csapatunk változatlan felállásban kezdte el az őszi szezont, edzéseinket továbbra is Szabadi Csaba tartja. A kezdés jól indult, két győzelem Törökkoppány (5-2) és Andocs (6-0) ellen, majd jött egy kijózanító pofon Nagyberényben (0-4). Ezt sikerült jól feldolgozni és jöttek az újabb győzelmek, közte a rivális Somogybabod otthonában aratott siker. Kapoly (4-0), Babod (3-2), Újlak (3-0), Kötcse (2-0), Azért, hogy saját magunknak nehezé tegyük a folytatást egy balhész mérkőzésen (0-0) döntetlen Viszen. Zárásként Ádándot (4-2) győztük le.

Összességében elmondhatjuk, hogy továbbra is jól szerepel csapatunk, kilenc mérkőzésből 7 győzelem, 1 döntetlen és 1 vereséggel 2. helyen vagyunk a tabellán. 27 gólt rúgtunk és 10-et kaptunk. 14 sárga és két piros lap a mérlegünk. Legjobb góllövőink Hufnágel Imre 6, Kovács Levente 6, Kovács Máté 4, és Kovács Csaba 3.

Bízva a vírus lecsengésében tavasszal továbbra is cél a bajnoki cím megszerzése. Hajrá Endréd!!

A hagyományos szilveszteri foci megtartásáról még a közösségi oldalakon tájékoztatást adunk.

A helyzetre való tekintettel az idei évben elmarad a KARÁCSONYI KÁPOSZTA LEMOZGATÓ PING-PONG VERSENY!!

Endrédi Kis Újság

Balatonendréd

Község Képviselő-testületének lapja

Felelős szerkesztő:

Bauerné Aladics Anett

06 70/709-1835

Készült 550 példányban a balatonföldvári

Quick Press nyomdában

Tel./fax: (84)340-022

Mobil: (30) 7258 666

E-mail: nyomda@supraktv.hu